

Vlaanderen
verbeelding werkt

ToTaalplan Nederlands Brussel

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

vlaanderen.be/brussel

Inhoudsopgave

1.	Het Beleidskader	3
1.1	Het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029.....	3
1.2	Omgevingsanalyse	4
1.3	Het regelgevend en toezichhoudend kader.....	9
1.4	Waarom een ToTaalplan Nederlands voor Brussel?	11
1.5	De prioriteiten van het ToTaalplan Nederlands voor Brussel	13
1.6	De aanpak van het ToTaalplan Nederlands	14
2.	Via oefen- en gebruikskansen groeien naar een doorleefd tweetalige stad	16
2.1	Resoluut voor meer oefen –en gebruikskansen voor Brusselaars die Nederlands (willen) leren	16
2.2	Nederlands zichtbaar en aantrekkelijk maken	19
2.3	Versterking van het Nederlands als kompas voor het Vlaamse subsidiebeleid	21
3.	Goede Nederlandse taalkennis start bij de ketjes	23
3.1	Vroeg contact met het Nederlands is cruciaal voor de taalontwikkeling.....	23
3.2	Leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel verdienen een sterk taalbeleid	25
3.3	Kinderen en jongeren leren, oefenen en gebruiken Nederlands buiten de klas.....	28
4.	Nederlands is de weg naar een betere toekomst voor de Brusselaars	31
4.1	NT2-opleidingen voor volwassenen groeien kwantitatief en kwalitatief.....	31
4.2	Brusselaars vinden sneller en beter werk dankzij het Nederlands.....	32
4.3	Nieuwkomers reiken we de hand in Brussel via sterke inburgeringstrajecten.....	34
4.4	Ouders stappen samen met hun kinderen in het Nederlandstalig aanbod.....	35
4.5	Ouderen hebben levenskwaliteit dankzij het Nederlandstalig aanbod	37
5.	Brusselse dienstverlening: ook vanzelfsprekend in het Nederlands	38
5.1	Samen werken aan een betere Nederlandstalige dienstverlening in Brussel	38
5.2	Tweetalige zorg en hulpverlening: van ambitie naar realiteit.....	39
6.	Besluit en vervolgaanpak.....	42

1. Het Beleidskader

Als hoofdstad van Vlaanderen bekleedt Brussel een bijzondere plaats in het beleid van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Gemeenschap ambieert een volwaardige en effectieve uitrol van haar beleid in haar hoofdstad, getuige daarvan de Brusseltoets en Brusselnorm die sinds 1999 opgenomen werd in de Vlaamse Regeerakkoorden. De specifieke institutionele en politieke context in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verantwoorden dit Vlaams beleid op maat van de Brusselaars. Zeker als het gaat om het stimuleren van het Nederlands als leer- en omgangstaal, is een doordacht Vlaams beleid op maat onmisbaar. In tegenstelling tot de rest van Vlaanderen is Brussel immers een stad waar het Nederlands een uitgesproken minderheidspositie bekleedt. Tegelijkertijd is onze taal het sterkste en meest positieve bindmiddel dat er vandaag bestaat tussen Vlaanderen en haar hoofdstad. Voor veel jonge ketjes betekent ze een stap naar een betere toekomst, voor meer volwassen Brusselaars het verschil tussen werk en geen werk. Kortom: een taal die deuren opent richting een betere toekomst. Ook een taal die voor meer begrip kan zorgen tussen Vlaanderen en haar hoofdstad. Het Nederlands is dan ook dé prioriteit van het Brusselbeleid van deze Vlaamse Regering.

1.1 Het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029

De ambitie om vanuit het Vlaamse beleid voor Brussel de focus ontegensprekelijk op het Nederlands te leggen en daar via een Totaalplan werk van te maken, vindt haar grondslag in het Vlaamse regeerakkoord:

“In Brussel blijft de focus op het Nederlands het speerpunt van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering promoot het Nederlands en werkt een **Totaalplan** uit om de kracht van onze taal in Brussel in de verf te zetten. Want het Nederlands opent deuren en geeft kansen. Uitgangspunt daarbij is het maximaal toepassen van een ketenbenadering: elke Nederlandstalige dienstverlening verwijst structureel door naar ander aanbod van de Vlaamse Gemeenschap in onze hoofdstad en daarbuiten. We willen Brusselse kinderen en hun ouders zo vroeg mogelijk in contact brengen met de Nederlandse taal en Vlaamse cultuur, en er vervolgens voor zorgen dat ze hun schoolloopbaan zo veel mogelijk in het Nederlands afleggen. We maken van onze scholen in Brussel ankerpunten van de Vlaamse Gemeenschap door hun deuren ook te openen voor

Nederlandstalige verenigingen en sportclubs en blijven inzetten op het lokale concept 'brede school'. We voorzien een uitbreiding van het aanbod Nederlands aan lokale besturen, ziekenhuizen, politie, brandweer... Het Huis van het Nederlands Brussel (HvN) vervult zijn rol optimaal via actieve taalpromotie en oefenkansenbeleid. We vragen aan het HvN om het aanbod oefenkansen Nederlands te verhogen.

"De Vlaamse Regering waakt ook over onze taal in Brussel en de rechten van de Vlamingen. De wettelijke tweetaligheid in de hoofdstad van Vlaanderen wordt al decennialang met de voeten getreden. We kiezen voluit voor een assertieve aanpak om de basisrechten van de Vlamingen in onze hoofdstad te verzekeren."

Met het ToTaalplan Nederlands voor Brussel bieden we de volgende jaren invulling aan deze beleidsambities. Vooreerst wordt de situatie van het Nederlands in Brussel beschreven en het regelgevend en toezichthoudend kader toegelicht. Vervolgens wordt ingegaan op de doelstellingen en acties.

1.2 Omgevingsanalyse

De geschiedenis van het Nederlands in Brussel

Hoewel Brussel tijdens de middeleeuwen en vroegmoderne tijden een Nederlandstalige stad was met het Brabants dialect als volkstaal, nam de invloed van het Frans in de loop van de 18e eeuw toe door de centraliserende staatsvorming. Tijdens de Habsburgse heerschappij bleef de elite Frans gebruiken als politieke, religieuze en economische taal in internationaal verband, vergelijkbaar met de rol van het Engels vandaag. De Franse overheersers maakten Frans gangbaar als algemene bestuurstaal. Tussen 1815 en 1830 kreeg het Nederlands in Brussel opnieuw een hoofdrol en legde de overheid veel nadruk op gemeentelijk georganiseerd volksonderwijs dat hoofdzakelijk in het Nederlands werd gegeven. Na de Belgische onafhankelijkheid in 1830 negeerden beleidsmakers deze inspanningen. De verfransing versnelde en steeds meer Nederlandssprekenden studeerden Frans uit noodzaak omdat er, behalve lager onderwijs, amper of geen verder onderwijs in het Nederlands was. Ze zagen de kennis van het Frans ook als een noodzakelijke motor voor sociale mobiliteit. Het centrale overheidsapparaat dat in Brussel gevestigd was, werkte eentalig Frans en beschouwde de taal als de enige beschaafde manier om zich uit te drukken. Ze percipieerden het Nederlands toen als een dialect, net zoals de varianten van het Waals.

Bij de talentelling van 1846 gaf 66,7% van de Brusselaars aan dat ze Nederlandstalig waren, terwijl slechts 32% Frans als moedertaal had. We kunnen aannemen dat in dat laatste cijfer ook heel wat tweetaligen zaten, die omwille van het prestige van de taal van Molière aangaven dat dat hun moedertaal was, terwijl ze eigenlijk van Vlaamse komaf waren. Tweetaligheid werd op dat moment nog niet bevraagd, iets wat in latere tellingen wel het

geval was. Vanaf 1880 en 1890 staken de tweetalige Nederlands-Frans-sprekende Brusselaars de eentalig Nederlandstalige Brusselaars in aantal voorbij. Het is niet toevallig dat net in deze periode transmutatieklassen werden opgestart onder impuls van schepen van onderwijs (en later Brussels burgemeester) Karel Buls. Hij zag het als zijn plicht om de Vlaamse kinderen meer ontplooiingskansen te bieden, maar uiteraard betekende deze politiek in de praktijk dat de verfransing werd versterkt. Op het einde van de 19de eeuw namen beide taalgroepen elk 37 à 38% van het taallandschap in. Pas tussen 1900 en 1910 vond een verschuiving plaats van meer eentalig Nederlandstaligen naar meer eentalig Franstaligen. Op de kruising namen beide taalgroepen samen echter slechts de helft van het taallandschap in. Meer dan 40% van de Brusselaars was op dat moment al tweetalig Nederlands-Frans. Het aandeel eentalig Franstaligen bleef tussen 1846 en 1947 betrekkelijk stabiel (van 32% naar 37%, met enkele schommelingen tussenin), maar het aantal eentalig Nederlandstaligen nam daarentegen drastisch af (van 66,7% naar 9,1%). In de plaats kwam een dominante groep van tweetalig Nederlands-Franstaligen.

Na 1947 werden geen officiële talentellingen meer gehouden, maar tijdens de 20e eeuw leidden de verdere verstedelijking en het prestige van het Frans tot een verdere achteruitgang van het Nederlands in de Brusselse gemeenten en gaandeweg ook verder in de rand rond Brussel. Hoewel de tweetaligheid van de negentien Brusselse gemeenten in 1962 wettelijk verankerd werd en Vlaamse instellingen er na de staatshervormingen hun zetel vonden, blijven de uitdagingen ook in de 21ste eeuw erg groot door de voortdurende immigratie en de internationalisering van de Brusselse bevolking.

Brussel is een kruispunt van internationale verhuisbewegingen

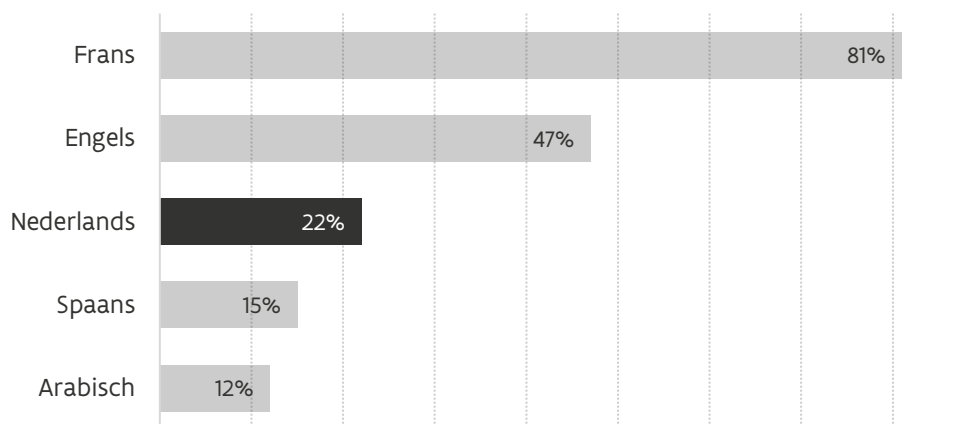
Migratie geeft Brussel een sterk internationaal karakter. Het Gewest heeft steevast een positief extern migratiesaldo. Dat wil zeggen dat er zich jaarlijks meer nieuwe inwoners vanuit het buitenland komen vestigen dan er Brusselaars naar het buitenland trekken (+21.443 personen in 2023). Brussel ontving in 2023 zo'n 29% (= 56.166 personen) van alle nieuwkomers die zich vanuit het buitenland in ons land kwamen vestigen, terwijl het Brussels Gewest slechts 11% van alle inwoners van België telt. Brussel is ook uitzonderlijk divers: terwijl 3 op 4 inwoners van het Brussels Gewest een buitenlandse herkomst hebben, geldt dit in steden zoals Luik, Antwerpen en Charleroi slechts voor iets meer dan de helft van de inwoners. Het hoeft weinig betoog dat de internationale instroom anderstalig is,

hetgeen jaarlijks zorgt voor een forse extra populatie Brusselaars die het Nederlands onmachtig is.

Bijna vier op vijf Brusselaars is het Nederlands onvoldoende machtig

Het sterk internationale karakter van Brussel weerspiegelt zich in de toenemende taaldiversiteit: de Taalbarometer telde in 2024 maar liefst 104 talen in het Brussels Gewest. Ter vergelijking: bij de eerste Brusselse Taalbarometer in 2001 werden slechts 72 verschillende talen geregistreerd. De meest gekende taal is het Frans (81%), gevolgd door het Engels (47%), Nederlands (22%), Spaans (15%) en Arabisch (12%). Sinds 2001 gingen zowel de kennis van het Frans (-15 procentpunten) en het Nederlands (-11 procentpunten) achteruit. Engels (+14 procentpunten), Spaans (+8 procentpunten) zijn dan duidelijk in opmars en Arabisch kende een lichte groei (+2 procentpunten). Opvallend is ook de groep Brusselaars die geen enkele van de drie populairste contacttalen (Frans, Engels en Nederlands) machtig is, die in dezelfde periode steeg van 3% in 2001 tot 11% in 2024 (+8 procentpunten).

Grafiek 1. Talenkennis in het Brussels Gewest

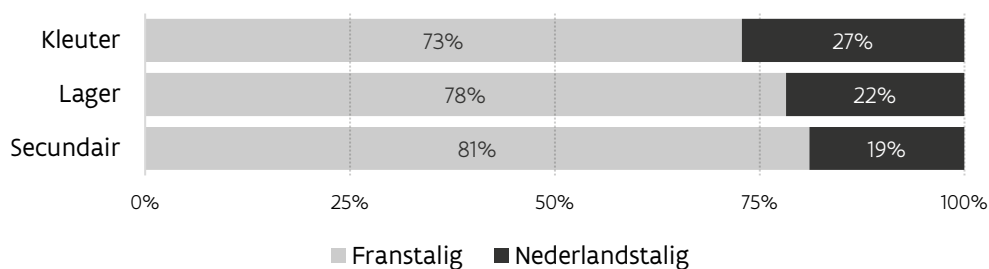
Bron: Taalbarometer 5 Brussel door BRIO (2024) | Noot: procent verwijst naar aandeel respondenten dat naar eigen zeggen goed tot uitstekend Nederlands kent

Voor slechts 12% van de respondenten van de meest recente Taalbarometer was het Nederlands de thuistaal. Het belang van onderwijs voor het Nederlands in onze hoofdstad zien we terugkomen in de cijfers. 10% van de Brusselaars heeft een andere thuistaal, maar spreekt goed Nederlands. Veel jonge Brusselaars leren het Nederlands dus kennen dankzij de populariteit van het Nederlandstalige onderwijsaanbod in het Gewest.

Het Nederlandstalig onderwijs boomt

De meerderheid van de Brusselse leerlingen (78%) loopt school in het Franstalig onderwijs. Sinds 2014 kwamen er in het Franstalige onderwijs in het Brussels Gewest 2.722 leerlingen bij, wat neerkomt op een groei van 1%. Het Nederlandstalige onderwijs telt 56.505 leerlingen, zo'n 22% van het totaal aantal leerlingen in het Brussels Gewest. In 2014 waren dat er nog een pak minder. In de afgelopen tien jaar kwamen er immers 12.764 leerlingen bij, wat neerkomt op een stijging van 29%. Het aandeel van het Nederlandstalig onderwijs is het grootst bij de kleinsten: terwijl meer dan een op vier (27%) van de kleuters schoolloopt in een Nederlandstalige instelling, gaat het over 22% bij de lagere schoolleerlingen en slechts 19% bij de scholieren in het secundair.

Grafiek 2. Aandeel leerlingen in Brusselse scholen, naar onderwijstaal en onderwijsniveau

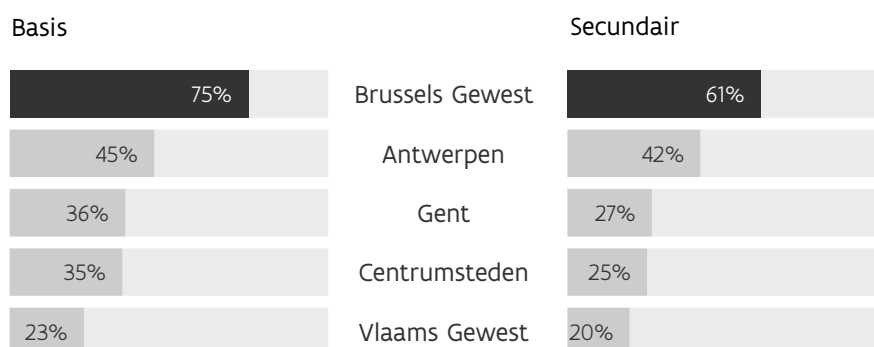

Bron: Departement Onderwijs en Vorming (2024)

De meerderheid van de leerlingen in Brussels Nederlandstalig onderwijs heeft andere thuistaal

Vergeleken met de Vlaamse steden en het volledige Vlaams Gewest spreekt een groot aandeel van de Brusselse kinderen die Nederlandstalig onderwijs volgen thuis geen Nederlands. In het schooljaar 2023-2024 is dat het geval bij driekwart van de Brusselse kinderen in het basisonderwijs (74%) en 61% van de middelbare scholieren. Het aandeel kinderen met een andere thuistaal ligt een stuk lager in Antwerpen (basis: 45%, secundair: 42%), de Vlaamse stad met het hoogste cijfer. In Gent (basis: 36%, secundair: 27%) is het aandeel kinderen met een andere thuistaal minder dan de helft dan het Brusselse cijfer. De kloof met het volledige Vlaams Gewest (basis: 23%, secundair: 20%) bedraagt zelfs meer dan 50 procentpunten bij de leerlingen van de basisscholen en meer dan 40 procentpunten bij de scholieren in het secundair onderwijs.

Grafiek 3. Aandeel leerlingen Nederlandstalig onderwijs met andere thuistaal

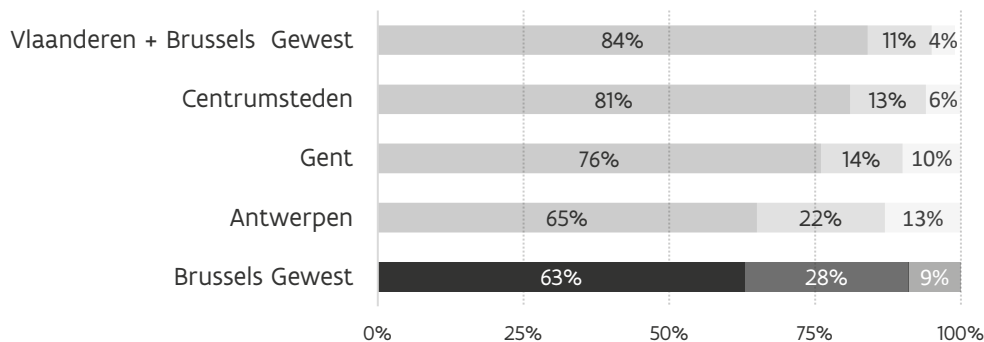

Bron: Departement Onderwijs en Vorming (2024)

Veel leerlingen hebben nood aan extra taalondersteuning

Volgens de meest recente KOALA screening (najaar 2024) bereikt minder dan twee op drie Brusselse kleuters het verwachte niveau van taalontwikkeling Nederlands (63% groen). Nergens is die groep zo klein als in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de centrumsteden bereikt 81% van de kleuters het verwacht taalontwikkelingsniveau. Ook bij andere indicatoren zoals vroegtijdige schooluitval scoren de leerlingen uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel beduidend zwakker dan de Vlaamse gemiddelden.

Grafiek 4. Resultaten KOALA screening (najaar 2024), per stad

Dit verschil in thuistaal heeft een aanzienlijke impact op het onderwijsbeleid en de uitdagingen die scholen in Brussel moeten aangaan. Het leren en onderwijzen van de Nederlandse taal wordt bemoeilijkt door de diversiteit aan thuistalen, wat resulteert in een behoefte aan aanvullende taalondersteuning voor veel leerlingen. Dit is vooral zichtbaar in de eerste jaren van het basisonderwijs, waar een solide basis in het Nederlands cruciaal is voor verdere academische vooruitgang.

De KOALA screening van najaar 2024 bevestigt deze noodzaak, aangezien minder dan twee op de drie kleuters in Brussel het verwachte niveau van taalontwikkeling in het Nederlands bereiken. Deze resultaten benadrukken de urgentie van gerichte interventies om de taalvaardigheid van jonge kinderen te verbeteren.

Naast de uitdagingen op onderwijsgebied toont recent onderzoek aan dat de motivatie van anderstalige Brusselaars om Nederlands te leren voornamelijk voortkomt uit economische overwegingen. Het beheersen van het Nederlands wordt gezien als een sleutel tot betere werkgelegenheid en economische vooruitgang.

Volgens het motivatieonderzoek NT2-leerders van het HvN leren anderstalige Brusselaars in de eerste plaats Nederlands om (beter) werk te vinden. De resultaten van deze studie ondersteunen daarmee dat cursisten de taal linken met een betere economische positie. Daarnaast speelt de schoolcarrière van kinderen en de wil om in Vlaanderen te werken en/of wonen een belangrijke rol. Deze vaststellingen zetten een belangrijke troef van het Nederlands in de verf: de taal wordt door veel NT2-cursisten gezien als een ticket naar een betere toekomst voor zichzelf en hun kinderen.

Waarom volwassen Brusselaars Nederlands leren?

Volgens het motivatieonderzoek NT2-leerders van het HvN¹ leren anderstalige Brusselaars in de eerste plaats Nederlands om (beter) werk te vinden. De resultaten van deze studie ondersteunen daarmee dat cursisten de taal linken met een betere economische positie. Daarnaast speelt de schoolcarrière van kinderen en de wil om in Vlaanderen te werken en/of wonen een belangrijke rol. Deze vaststellingen zetten een belangrijke troef van het Nederlands in de verf: de taal wordt door veel NT2-cursisten gezien als een ticket naar een betere toekomst voor zichzelf en hun kinderen.

¹ Deslé, E. (2023) Motivatieonderzoek NT2-leerders. Brussel: Huis van het Nederlands Brussel.
https://www.huisnederlandsbrussel.be/files/Motivatietoerzoek-Brusselse-NT2-leerders_Eindrapport.pdf

1.3 Het regelgevend en toezichthoudend kader

De kennis en het gebruik van de erkende landstalen kent in België en zeker in Brussel een uitgebreid regelgevend kader. Het Nederlands is naast het Frans een evenwaardige bestuurstaal in Brussel. Ook in de voorzieningen die de overheid ondersteunt of erkent zijn er verplichtingen aangaande een correcte Nederlandstalige dienstverlening. Het Steunpunt Taalwetwijzer is een aanspreekpunt voor vragen over de taalwetgeving en valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse Minister voor Brussel.

De vier kerntaken van het Steunpunt Taalwetwijzer

- Informeren: Taalwetwijzer biedt generieke informatie over de taalwetgeving aan op de website. Daarnaast kunnen burgers, ondernemingen, onderwijsinstellingen en overheden bij het Steunpunt Taalwetwijzer terecht met vragen over de taalwetgeving. Het Steunpunt Taalwetwijzer verstrekt juridisch advies over die vragen. Op vraag van lokale besturen kan het Steunpunt ook informatiesessies of vormingen organiseren over de taalwetgeving.
- Doorverwijzen en daarbij in beperkte mate begeleiden: het Steunpunt Taalwetwijzer kan personen doorverwijzen naar de bevoegde instantie voor een inbreuk op de taalwetgeving. Het Steunpunt kan hierbij standaardhulp bieden zoals het verschaffen van de contactgegevens van de bevoegde instanties, het uitleggen van de te volgen procedure en het beschrijven van de vormvoorschriften om een klacht in te dienen. Het Steunpunt neemt de rol van ombudsman niet op.
- Registreren en informeren bij taalklachten over de Brusselse ziekenhuizen: het Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen onder het departement Zorg stuurt de meldingen van taalklachten in Brusselse ziekenhuizen door naar het Steunpunt Taalwetwijzer. De Taalwetwijzer maakt de klager wegwijs in de taalwetgeving en verstrekt informatie over de taalrechten. Waar nodig, kan het Steunpunt Taalwetwijzer de betrokken personen doorverwijzen naar de bevoegde instanties. Het Steunpunt Taalwetwijzer behandelt zelf geen klachten maar registreert die wel.
- Beleidsondersteuning: tot slot kan men de Taalwetwijzer raadplegen voor ondersteuning in dossiers waarin aspecten van de taalwetgeving aan bod komen.

Een taalklacht kan ingediend worden bij volgende instanties, al dan niet na het raadplegen van het Steunpunt Taalwetwijzer:

1. [Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen](#) (en dan volgt Taalwetwijzer op – zie hoger).
2. Nieuw meldpunt: www.taalklachten.be - Kosteloze opvolging van juridische procedures ten aanzien van Brusselse ziekenhuizen die de taalwet niet respecteren na klachten van burgers.
3. **De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT)** - De Vaste Commissie voor Taaltoezicht is belast met het algemeen toezicht op de toepassing van de bestuursstaalwetgeving in België. Na een onderzoek van de klacht adviseert de Commissie. Adviezen hebben een groot moreel gezag, maar zijn in de meeste gevallen niet juridisch bindend. Als de overtreder zich niet schikt naar het advies, kan de Commissie in principe naar de bevoegde rechter of de Raad van State stappen.
4. De regeringscommissaris van het administratief arrondissement Brussel, ook wel de **vicegouverneur** genoemd, houdt toezicht op de naleving van de taalwetgeving in bestuurszaken in de 19 Brusselse gemeenten en OCMW's. De vicegouverneur ontvangt

klachten van burgers, bemiddelt waar nodig en stuurt klachten eventueel door naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Daarnaast ontvangt die alle personeelsbeslissingen van de Brusselse gemeente- en OCMW-besturen en schorst deze als ze de Bestuurstaalwet niet respecteren.

Volgende tweetalige overheden dienen in Brussel de Bestuurstaalwet te volgen:

- Lokale besturen: stads- of gemeentediensten, OCMW's , ...
- Brussels Hoofdstedelijke Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
- Federale overheid

Ook private rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak in het algemeen belang vallen onder de Bestuurstaalwet. Zij dienen in deze gevallen onder het gezag te staan van een openbare macht. Zij vallen voor hun organisatie, de rechtspositie van het personeel en de rechten van het personeel, onder de toepassing van de Bestuurstaalwet.

De precies voorgeschreven bestuurstaal is afhankelijk van het **ambtsgebied van de overheidsdienst** en maakt verschillende onderscheiden al naargelang het **communicatietype**: taalgebruik in de binnendienst, taalgebruik met andere overheidsdiensten, taalgebruik in de berichten en mededelingen voor het publiek, taalgebruik in formulieren, taalgebruik in betrekking met particulieren, taalgebruik in akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen.

De taalregels voor lokale besturen in Brussel, de gewestelijke overheid en de GGC

De lokale besturen, de gewestelijke overheid en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) gebruiken het Nederlands en het Frans als bestuurstaal. Ze moeten de berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek dus in het Nederlands en in het Frans opstellen. In de betrekkingen met particulieren gebruiken deze overheden het Nederlands of Frans. Zij moeten in de individuele contacten met Nederlandstalige inwoners in het Nederlands communiceren. De loketbediende moet in zijn of haar communicatie naar een burger aan het loket in principe het Nederlands of het Frans gebruiken afhankelijk van de voorkeur van de burger.

Taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen

Medische urgentiediensten verstrekken onmiddellijk aangepaste hulp aan alle personen van wie de gezondheidstoestand door een ongeval, een plotse aandoening of een plotse verwikkeling van een ziekte een dringende tussenkomst vereist. De patiënt in nood wordt naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis gevoerd en heeft dus geen vrije keuze. De spoedgevallendienst en/of MUG-dienst is een publieke opdracht die de grenzen van een private rechtspersoon te buiten gaat en waarvoor bijgevolg de bestuursstaalwet geldt.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten deze spoedgevallendiensten en/of mobiele urgentiegroepen in elk geval een tweetalige dienstverlening in het Nederlands of in het Frans kunnen aanbieden, zowel tijdens de interventie als tijdens de verdere administratieve afhandeling.

Indien het gaat om een niet-spoedeisende opname of consultatie, hangt de taal die een ziekenhuis moet gebruiken af van het statuut van het ziekenhuis. De openbare ziekenhuizen moeten voor hun hele dienstverlening rekening houden met de [Bestuursstaalwet](#). De private en de universitaire ziekenhuizen moeten enkel rekening houden met de [Bestuursstaalwet](#) als zij een erkende spoedgevallendienst of een Mobiele Urgentie Groep (MUG) organiseren.

1.4 Waarom een ToTaalplan Nederlands voor Brussel?

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen. Het is ook een gedeelde hoofdstad; van de Vlaamse Gemeenschap, van de Franse Gemeenschap, van België, van Europa. Dat maakt van de stad aan de Zenne een kruispunt van culturen en talen. Elkaar begrijpen is er nog belangrijker en uitdagender dan elders. Begrip start met een gedeelde taal. Dat is het unieke aan Brussel: de politieke machten die haar vormgeven, doen dat in twee talen. Het Frans, een taal die in Brussel letterlijk de *lingua franca* is, en het Nederlands. Onze taal heeft het in Brussel de laatste eeuw minder onder de markt. Tegelijkertijd biedt ze een sociale lift voor zovele Brusselaars die hunkeren naar een betere toekomst. Ook in Brussel moet het Nederlands meer dan vandaag een gedeelde taal zijn die Brusselaars verbindt naar een betere toekomst. Voor zichzelf en voor de stad.

Brussel is een centrum van macht, kennis, zorg, cultuur en werkgelegenheid. Het is een welvaartsmotor voor Vlaanderen en verdient dan ook de volle inzet en steun van de Vlaamse overheid. De kennis en het gebruik van het Nederlands zijn echter niet altijd vanzelfsprekend. Daarom is onze Nederlandstalige aanwezigheid er zo belangrijk. Niet om grenzen te trekken, wel om bruggen te bouwen. Wij willen het Nederlands versterken als verbindende taal: toegankelijk, uitnodigend en stevig verankerd in een stad die mee het hart van Vlaanderen vormt.

Het Nederlands is de rode draad in ons gemeenschapsbeleid in Brussel. In een meertalige grootstad waar het Nederlands vaak slechts één van de vele talen is, willen wij het Nederlands zichtbaar en voelbaar maken. Niet omdat we dat willen opleggen, maar vanuit het geloof dat het Nederlands mensen verbindt, kansen biedt en helpt om deel te nemen aan het leven in de stad. Wie Nederlands spreekt, vindt zijn weg naar kwaliteitsvol onderwijs, een levendig cultureel leven, sport en ontspanning, toegankelijke zorg – en naar werk.

De uitdagingen zijn groot. Bijna 80% van de Brusselaars kent geen of nauwelijks Nederlands. De jongste Taalbarometer toont zelfs aan dat 15% van de Brusselaars geen Nederlands, geen Frans en vaak ook geen Engels spreekt. Dat betekent dat zij door taalarmoede uitgesloten zijn van dienstverlening en een groot deel van het publieke leven. Tegelijk zeggen veel Brusselaars die Nederlands leren dat ze, ondanks hun inspanningen, nauwelijks de kans

krijgen om de taal te gebruiken. Als Vlaamse Gemeenschap ligt hier een belangrijke verantwoordelijkheid.

Het ToTaalplan Nederlands voor Brussel wil daar een antwoord op bieden. Het Nederlands leren is één zaak. Nederlands in Brussel kunnen gebruiken is minstens zo belangrijk. Niet enkel omdat men pas echt een taal leert door ze in het alledaags leven te gebruiken; maar vooral omdat een taal zuurstof en spreekstof nodig heeft. In de klas. Op het werk. In de vrije tijd. In contact met stadsgenoten. Taal mag geen eindpunt zijn, maar moet een hefboom voor sociale integratie en maatschappelijke vooruitgang. Brusselaars hebben Nederlands nodig, maar het Nederlands heeft net zozeer Brusselaars nodig.

Daarom bouwen wij aan een sterk Nederlandstalig netwerk in Brussel. De filosofie is duidelijk: wie kiest voor het Nederlandstalig aanbod – in het onderwijs, in de cultuursector, in het jeugdwerk, in de zorg – kiest ook voor het Nederlands als verbindende taal. Die keuze houdt een engagement in om de taal te leren en ze actief te gebruiken. Maar dat engagement is wederzijds. Wij zorgen ervoor dat elk contactmoment met het Nederlandstalig netwerk een kans is om Nederlands te oefenen, te beleven en te verankeren.

Dat vraagt ook iets van de Nederlandstaligen. Te vaak stappen wij – zelfs binnen de Vlaamse overheid en daarmee verbonden organisaties – vanzelfsprekend over op andere talen. Als wij het Nederlands niet zelfbewust gebruiken, waarom zouden anderen het dan leren? Het is niet nodig om Nederlands op te dringen, maar wél te durven vasthouden. Duidelijk, gastvrij, toegankelijk. Niet als een barrière, maar als een open uitnodiging.

Sommigen kiezen voor het Nederlands omdat ze zich thuis voelen in de Vlaamse Gemeenschap. Anderen omdat ze weten dat de taal kansen biedt: op een job, op een kwaliteitsvolle opleiding, op stabiliteit. Op een betere toekomst. Voor alle groepen is er plaats in dit plan. Het Nederlands is niet alleen een cultuurtaal, maar ook een sociale en economische hefboom. De ambities gaan ver. Er wordt gebouwd aan een stevige taalketen, waarin een kind dat instapt in het Nederlandstalige onderwijs, als vanzelf de weg vindt naar een bibliotheek, sportclub of jeugdactiviteit. Waar ouders niet aan de zijlijn blijven staan, maar mee instappen. Waar taal van bij het begin verweven zit in het leven van mensen.

Maar taal is meer dan een aanbod. Het is ook een recht. In Brussel moeten wij altijd terecht kunnen in onze eigen taal – in het ziekenhuis, bij de politie, op het gemeentehuis. Vandaag is dat helaas niet vanzelfsprekend. Mensen worden op spoeddiensten niet

begrepen, of krijgen geen hulp in hun taal. Dat is onaanvaardbaar. Wij zetten in op samenwerking, op ondersteuning – maar waar nodig ook op controle en handhaving. Met wortel én stok. Want taalrechten zijn geen gunst, ze zijn een grondrecht. Een overheid die haar eigen regels niet naleeft, kan onmogelijk op een geloofwaardige manier hetzelfde van haar burgers vragen.

Dit ToTaalplan is geen eindpunt, maar een begin. Het bouwt voort op bestaande initiatieven, voegt er nieuwe aan toe en brengt ze samen in één geïntegreerd plan. Het is een uitnodiging aan iedereen die mee wil bouwen aan een Brussel waarin het Nederlands opnieuw een vanzelfsprekende plaats krijgt. Niet als symbool, maar als brug. Niet als barrière, maar als motor van gemeenschapsvorming, emancipatie en verbondenheid.

1.5 De prioriteiten van het ToTaalplan Nederlands voor Brussel

De rode draden doorheen het ToTaalplan Nederlands voor Brussel zijn het **creëren van meer leer-, oefen- en gebruikskansen Nederlands in onze hoofdstad en het toepassen van de ketenbenadering**. Met die benadering willen we als Vlaamse Gemeenschap in onze hoofdstad mensen en gezinnen van voor de geboorte tot op latere leeftijd nauw betrekken door hen in contact te brengen met alle Nederlandstalige initiatieven in Brussel. Bij gebrek aan een vroeg contact met het Nederlands is het op latere leeftijd des te moeilijker om de taal goed onder de knie te krijgen. Brusselaars krijgen zo een heel leven lang op structurele wijze kansen om Nederlands te leren, de taal te gebruiken en zo mee te bouwen aan een betere toekomst. Ons ToTaalplan heeft drie prioriteiten:

Goede Nederlandse taalkennis bij kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren zijn de toekomst van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen. Als zij Nederlands gebruiken en met ons Nederlandstalig netwerk (N-netwerk) in contact treden, zijn zij de beste garantie op een sterke Nederlandstalige verankering in de hoofdstad. Hoe jonger je een taal leert, hoe groter de kans dat je ze later effectief goed onder de knie krijgt en vaak gebruikt. Daarom is het, zeker in Brussel, van groot belang dat kinderen van jongs af aan met het Nederlands in aanraking komen – of dat nu in de crèche is, op school of in de vrije tijd. Voor kinderen en jongeren die thuis andere talen spreken, ook buiten school veel Nederlands gebruiken. Via hen komen ook hun vrienden en familie op een positieve wijze in aanraking met het Nederlands. Het zet anderen zo aan om Nederlands te leren en aansluiting te zoeken bij ons Nederlandstalig netwerk.

Nederlands is de weg naar een betere toekomst van de Brusselaars

Hoe beter volwassenen het Nederlands beheersen, hoe meer kansen ze hebben op een goede job binnen of buiten Brussel en een vlotte integratie in de samenleving. Ook als ouders Nederlands kennen, heeft dit een positieve invloed op de schoolcarrière van hun kinderen in het Nederlandstalig onderwijs. Nederlands is voor Brusselaars de weg naar een beter leven.

De overheid moet het Nederlands kennen en de Nederlandstalige dienstverlening garanderen

Vandaag is Brussel nog te vaak enkel op papier een tweetalige stad. De Brusselse openbare besturen, de gewestelijke en GGC-voorzieningen en ziekenhuizen dienen gerichte stappen te nemen om daar verandering in te brengen. De taalrechten van de Vlamingen en Nederlandstaligen mogen geen dode letter blijven. Maar een overheid moet vooral haar eigen regels naleven. We leven in een rechtsstaat. Als de overheid alvast zelf het goede

voorbeeld geeft, zou dat ongetwijfeld een pak Brusselaars inspireren om ook een extra inspanning te leveren en zich de taal eigen te maken.

1.6 De aanpak van het ToTaalplan Nederlands

Het Totaalplan kwam tot stand onder coördinatie van de Vlaamse minister voor Brussel. Een ToTaalplan kan niet anders dan breed gaan en vereist daarom ook concrete acties van andere gemeenschapsministers. Bij de totstandkoming van het plan werd breed geconsulteerd binnen de Vlaamse overheid en met actoren uit het brede werkveld.

Ook voor de uitvoering van het plan zal samenwerking met de collega-ministers, hun administraties, de VGC, het werkveld, het middenveld, de Brusselaar en eenieder die het Nederlands in onze hoofdstad een warm hart toedraagt, noodzakelijk zijn. Enkel zo kunnen we de kracht van het Nederlands ten volle inzetten voor het welzijn en de welvaart van onze hoofdstad en voor de Nederlandstaligen die er wonen, werken of om andere redenen op bezoek zijn.

De Vlaamse minister voor Brussel verbindt de verschillende beleidsdomeinen, stimuleert de onderlinge samenwerking en waakt erover dat het beleid van collega-ministers een goede toepassing krijgt binnen de Brusselse context.

Het ToTaalplan nodigt alle organisaties en domeinen uit die een rol hebben of willen opnemen om het Nederlands in Brussel verder te versterken. Het ToTaalplan is een dynamisch document dat in de loop van deze regeerperiode nog aangevuld en geactualiseerd zal worden met nieuwe acties en inzichten. Het voorliggend document is daarom een startpunt en zeker geen eindpunt.

Met het ToTaalplan Nederlands willen we ook iedereen betrekken: Nederlandstaligen (van beginners tot moedertaalsprekers), Franstaligen, kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen, expats, nieuwkomers, ...

De uitvoering zal verlopen via twee sporen:

- Het is een plan van de gehele Vlaamse regering, waarbij de ministers met gemeenschapsmateries rechtstreeks een bijdrage leveren. Vanuit de coördinerende bevoegdheid voor de hoofdstad zal de minister voor Brussel de verschillende

maatregelen en acties op elkaar afstemmen en zoveel mogelijk tot een coherent geheel smeden. Brussel vraagt vaak een specifieke aanpak omwille van haar institutioneel statuut en diverse bevolkingssamenstelling. Zo is het nodig om bestaande en nieuwe regelgeving te blijven toetsen aan de Brusselse realiteit (= Brusseltoets). Bovendien herbevestigde het regeerakkoord dat 5% van de Vlaamse gemeenschapsmiddelen ingezet zullen worden om een sterk Nederlandstalig netwerk van voorzieningen uit te bouwen en dat wij zo 30% van de Brusselaars willen bereiken met ons aanbod (=Brusselnorm).

- Via het eigen beleid neemt de minister voor Brussel bijkomend initiatieven die Brusselaars meer en beter Nederlands laten leren en gebruiken en de positie van het Nederlands in Brussel versterken.

2. Via oefen- en gebruikskansen groeien naar een doorleefd tweetalige stad

2.1 Resoluut voor meer oefen –en gebruikskansen voor Brusselaars die Nederlands (willen) leren

Doelstellingen

Voor degenen die Nederlands leren in Brussel, houdt het gebruik van de taal vaak op wanneer de les voorbij is. Het Nederlands blijft nog te vaak een taal die voornamelijk in het klaslokaal van tel is, maar daarbuiten minder vanzelfsprekend is. Vooral voor degenen die niet zijn ingebed in het Nederlandstalige netwerk, ontbreken de kansen om Nederlands te spreken in het dagelijkse leven. In winkels, op de werkvloer, in de vrije tijd of gewoon op straat horen of spreken Brusselaars te weinig Nederlands. Hierdoor blijft Nederlands een taal die theoretisch aangeleerd wordt, maar vervolgens nog te weinig oefening of toepassing kent.

Dat heeft gevolgen. Uit motivatieonderzoek van het Huis van het Nederlands (2023) blijkt dat cursisten vaak afhaken omdat ze te weinig mogelijkheden zien om Nederlands in de praktijk te brengen. Wie een taal niet kan gebruiken, verliest geleidelijk ook de motivatie om deze te blijven leren.

Om veel meer oefen- en gebruikskansen Nederlands te creëren en het Nederlands zo een grotere aanwezigheid te geven, vertrekken we vanuit een ketenbenadering: elk Nederlandstalig initiatief is een schakel in een groter netwerk dat Vlamingen met elkaar verbindt en taalleerders verwelkomt, ondersteunt en voorthelpt. Het Huis van het Nederlands, Muntpunt en het bredere N-netwerk in Brussel zullen hiervoor op structurele basis samenwerken. Samen bouwen ze zo aan een omgeving waarin oefenkansen aan zichtbaarheid, aantrekkelijkheid en toegankelijkheid winnen. Elk gesprek in het Nederlands – hoe kort of informeel ook – betekent een stap voorwaarts.

Acties

Extra middelen voor meer en sterkere oefenkansen

Om te beantwoorden aan de groeiende nood aan oefen- en gebruiksmogelijkheden Nederlands in Brussel, voorzien de minister bevoegd voor Integratie en Inburgering en de minister bevoegd voor Brussel extra middelen. Voor lagere taalniveaus en de vrijwilligerswerking gebeurt dit via bijkomende middelen aan het HvN vanuit Integratie en Inburgering. Daarnaast lanceert de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel in het najaar van 2025 een open oproep voor projecten die de taalverwerving van het Nederlands stimuleren en bijdragen aan de duurzame verankering van het Nederlands in het Brussels leven. Daarbij mikken we op initiatieven die oefen- en gebruikskansen structureel inbedden in organisaties en zo een blijvende impact nastreven.

Heldere en toegankelijke communicatie over het aanbod

Een versterkt aanbod oefen- en gebruikskansen voor alle taalniveaus vereist ook duidelijke en toegankelijke communicatie. We nodigen het Agentschap Integratie & Inburgering, HvN, Muntpunt en de VGC uit om samen te bekijken of een optimalisatie van de bestaande digitale platformen (zoals www.oefenkansen.be, www.ikdoemee.be en www.jonginbrussel.be) opportuun is, zodat taalleerders sneller hun weg vinden naar geschikt aanbod.

Gerichte informatiewerking naar anderstalige ouders:

Het Huis van het Nederlands breidt zijn informatiewerking gericht uit. De focus ligt daarbij in het bijzonder op anderstalige ouders van kinderen in Nederlandstalige kinderdagverblijven, scholen en vrijetijdsinitiatieven. Zij worden beter geïnformeerd over het belang van Nederlands, over mogelijkheden om de taal te leren of te oefenen, en over hoe zij hun kinderen daarbij kunnen ondersteunen. Wanneer relevant krijgen ze meteen ook informatie over de Vlaamse inburgeringstrajecten bij Bon. Zo worden ouders meer betrokken bij het Nederlandstalige netwerk in Brussel en groeit hun eigen taalvaardigheid mee.

Goed gevormde leerkrachten en begeleiders

We ondernemen acties om extra taalleerkrachten en taalbegeleiders (bv. vrijwilligers voor conversatietafels) aan te trekken en te houden voor de verschillende les- en oefenplaatsen in Brussel. We moedigen hen aan om zich voortdurend bij te scholen op basis van wetenschappelijke onderbouwde inzichten.

Het HvN is de spil in het oefen- en gebruikskansenaanbod:

Het Huis van het Nederlands is de centrale promotor en regisseur van oefenkansen Nederlands in Brussel. Het stelt zijn expertise ter beschikking van het Nederlandstalige netwerk en ondersteunt organisaties actief bij het opzetten, aanbieden en versterken van oefen- en gebruikskansen:

- » Conversatietafels, babbelfcés, Patati-tandem-partners, taalactiviteiten in Brede Scholen en samenwerkingen met scholen en Huizen van het Kind bouwen we verder uit.
- » Het HvN informeert het werkveld en toekomstige gebruikers over hun aanbod. Via demo's worden aanbieders en de doelgroep van leerders zelf gemotiveerd om oefenkansen in te richten en te gebruiken.
- » Het HvN stelt wetenschappelijk onderbouwd oefenmateriaal (bv. voor oefenkansen) samen en stelt dit ter beschikking van het werkveld. Het HvN

heeft in functie van expertiseontwikkeling contacten met experts uit het hoger onderwijs en de Taalunie. Het HvN neemt ook deel aan de stuurgroep van een gepland onderzoek, opgezet vanuit het beleidsdomein Integratie en Inburgering, naar de impact van taal oefen kansen op de taalleerder. De inzichten uit dat onderzoek zullen worden benut om het beleid rond taal oefen kansen verder aan te scherpen.

- » De organisaties binnen het N-netwerk zijn net als HvN en Muntpunt belangrijke plaatsen om Nederlands te oefenen en te kunnen gebruiken. We maken het Nederlandstalige netwerk, onder meer via sensibilisering, nog bewuster van hun rol als oefenplaats.
- » Personeelsleden van de CVO's, LIGO, BON, organisaties die naar werk begeleiden e.a. krijgen uitgebreid informatie over het belang en het aanbod van leer-, oefen- en gebruikskansen zodat zij zelf het aanbod bij hun publiek kunnen bekendmaken.
- » Vrijwilligerswerk is de perfecte gebruikskans. Met het HvN en Steunpunt Vrijwilligerswerk verbinden we taalleerders met Nederlandstalige verenigingen in Brussel.

Oefen kansen als vaste waarde binnen het inburgeringstraject

Inburgeraars hebben nood aan kansen om het geleerde Nederlands ook buiten het klaslokaal in de praktijk te brengen. Zeker in Brussel, waar gebruikskansen niet altijd natuurlijk komen, wordt die nood gevoeld. Daarom wordt tijdens de intake en trajectbegeleiding systematisch aandacht besteed aan taal oefen kansen. BON en het Huis van het Nederlands begeleiden inburgeraars naar gepaste oefenmomenten, afgestemd op hun taalniveau, doelen en leefsituatie. Zo ondersteunen we inburgeraars om het vereiste niveau B1 mondeling effectief te bereiken.

Muntpunt als lees- en leerpunt Nederlands:

- » Muntpunt profileert zich nadrukkelijker als het lees- en leerpunt Nederlands in Brussel voor iedereen die behoort of toenadering zoekt tot de Vlaamse Gemeenschap. Muntpunt heeft een belangrijke sleutel tot leesbevordering en dus taalversterking op het vlak van Nederlands in handen. Ze doet dit in nauwe afstemming met het Huis van het Nederlands.
- » Muntpunt is de Brusselse bibliotheek en toegankelijke leerplaats voor alle taalniveaus, die actief het Nederlands uitdraagt en waar taal en cultuur samenkomen via boeken, films en culturele activiteiten.
- » Muntpunt is de toonaangevende en inspirerende instelling op het gebied van taalstimulering via leesbevordering en informele leercontexten. Muntpunt beschikt hiervoor over goed opgeleide professionele medewerkers en vrijwilligers. Muntpunt deelt haar expertise in het OBIB-netwerk met andere bibliotheken.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

2.2 Nederlands zichtbaar en aantrekkelijk maken

Doelstellingen

In een meertalige stad als Brussel is het Nederlands meer dan een communicatiemiddel. Het is geen taal als een andere: kennis van het Nederlands geeft kansen en opent deuren. Wie de taal leert, vergroot zijn toegang tot kwaliteitsvol onderwijs, beter werk en actieve participatie in het Vlaams maatschappelijk leven. Door de meerwaarde van het Nederlands zichtbaarder te maken, vergroot automatisch de intrinsieke motivatie van Brusselaars om de taal te leren en te gebruiken.

Tegelijkertijd bevordert een sterkere positie van het Nederlands in Brussel ook de verbinding met Vlaanderen. Vlamingen kunnen zich gemakkelijker en vanzelfsprekender in hun eigen taal uitdrukken in de hoofdstad. Voor Brusselaars die in Vlaanderen studeren, werken of wonen, vergroot een goede kennis van het Nederlands hun kansen op integratie en een beter leven.

Daarom zetten we gericht in op communicatie die het Nederlands zichtbaar, voelbaar en aantrekkelijk maakt. Dat gebeurt via publieke campagnes, evenementen, digitale platformen en lokale infopunten die ook wijzen op de voordelen van kennis van het Nederlands. Zo versterkt het imago van het Nederlands als een taal die kansen creëert en waar je trots op kan zijn – in de klas, op straat, op het werk en in de vrije tijd.

Acties

Evenementen

- » Tijdens evenementen zoals Vlaanderen Feest! naar aanloop van de Vlaamse feestdag (11 juli) en de Week van het Nederlands slaan we actief bruggen tussen Vlamingen en Brusselaars die aansluiting zoeken bij het Nederlandstalig netwerk. Het programma en de communicatie krijgen laagdrempelig en uitnodigend vorm, zodat ook nieuwkomers en taalleerders zich welkom voelen om in het Nederlands deel te nemen.
- » Het HvN organiseert tweejaarlijks het evenement AlleZ:NL: een grootschalige “Leeroefenkansendag” waarop meer dan duizend Brusselaars kennismaken met concrete manieren om Nederlands te oefenen. In samenwerking met tientallen Nederlandstalige organisaties verspreid over de stad worden op één dag activiteiten, workshops en ontmoetingen georganiseerd. Zo zetten we het Nederlandstalig aanbod in de kijker en tonen we dat Nederlands oefenen ook plezierig, verbindend en motiverend kan zijn.

Promotie

- » Om het nieuwe en uitgebreide aanbod aan oefenkansen beter bekend te maken, ontwikkelt het HvN een “Promotieplan Oefenkansen”. Daarin is er nood aan gerichte communicatiecampagnes gericht op zowel het brede publiek, anderstalige netwerken als professionele organisaties uit het N-netwerk die als oefenplaats of doorverwijzer richting formeel leeraanbod fungeren.

- » In samenwerking met sectorfederaties en sectorfondsen – onder meer uit horeca en retail – zetten we campagnes op die het Nederlands zichtbaarder en hoorbaarder maken in het dagelijkse leven in Brussel. We sensibiliseren ook Nederlandstalige Brusselaars, pendelaars en bezoekers om bewust Nederlands te blijven spreken met anderstaligen die de taal leren. Via gerichte communicatieacties sensibiliseren en stimuleren we hen om bij te dragen aan een omgeving waarin Nederlands spreken vanzelfsprekend is. Om een coherente aanpak te garanderen worden communicatiecampagnes steeds afgestemd tussen het Huis van het Nederlands, de minister bevoegd voor Brussel en de minister bevoegd voor Integratie en Inburgering.
- » Elk gemeenschapscentrum streeft ernaar een infopunt Nederlands te worden. Ook bibliotheken, andere loketten binnen het N-netwerk, en Bon krijgen een duidelijke rol als doorverwijzers. Ze zorgen dat ze basisinformatie kunnen geven over leer-, oefen- en gebruikskansen Nederlands in hun buurt. HvN kan de organisaties hierin begeleiden.
- » Muntpunt gaat samen met HvN en andere relevante partners na hoe het bredere aanbod aan oefen- en gebruikskansen, evenals de bredere toegang tot het Nederlandstalige netwerk beter ontsloten kan worden. Het doel daarbij is om leerders sneller en eenvoudiger hun weg vinden te laten vinden naar relevante initiatieven in hun buurt of interessesfeer.
- » De Plonge-applicatie van het HvN blijft een belangrijk spelelement in het ontdekken van het Nederlands in de stad. De app wordt op evenementen gepromoot als laagdrempelige kennismaking. Jaarlijks nemen intussen meer dan 2.000 mensen deel.
- » BRUZZ, als Nederlandstalige mediaorganisatie voor en over de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, neemt een nog actievere rol op in het zichtbaar maken van het Nederlandstalige leven in de stad. BRUZZ brengt in kaart waar je vandaag vlot in het Nederlands terecht kunt – van de bibliotheek tot het gemeenschapscentrum, van sportclubs tot cafés of gewoon bij de bakker om de hoek. Zo draagt BRUZZ bij aan het versterken van het netwerk van natuurlijke gebruikskansen en aan een aantrekkelijker imago van het Nederlands.
- » In samenwerking met sectorfederaties en sectorfondsen uit de horeca en retail maken we het Nederlands zichtbaarder en hoorbaarder in de openbare ruimte. Met visuele campagnes en acties sporen we Brusselaars en bezoekers op een uitnodigende manier aan om Nederlands te oefenen of gebruiken. We bouwen een netwerk uit van ambassadeurs en influencers – van werkgevers en sporters tot academici, leerkrachten en oud-cursisten Nederlands. De ambassadeurs getuigen over de kracht en meerwaarde van het Nederlands in Brussel. Met hun verhalen versterken ze het positieve imago van de taal en maken ze het Nederlands tastbaar en aantrekkelijk voor een breed publiek.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

2.3 Versterking van het Nederlands als kompas voor het Vlaamse subsidiebeleid

Doelstellingen

Het Vlaamse subsidiebeleid in Brussel moet het Nederlands zichtbaar versterken. Vlaanderen ondersteunt in Brussel een breed netwerk van initiatieven, organisaties en voorzieningen. In een stad waar Vlamingen een culturele minderheid zijn en het Nederlands minder zichtbaar is dan het Frans, moet elke subsidie bijdragen aan de versterking van de Vlaamse Gemeenschap en de taal die ons verbindt. Vandaag is dat nog niet vanzelfsprekend. Sommige organisaties nemen hun rol ter zake nog onvoldoende op. Daarom maken we van het bevorderen van het Nederlands een toetssteen voor alle subsidie- en partnerschapsovereenkomsten binnen het Brusselbeleid. Zo brengen we het hele N-netwerk in beweging en wordt van het Nederlands een duidelijke maatschappelijke opdracht gemaakt.

Acties

- › Alle subsidielijnen binnen het Vlaamse Brusselbeleid stemmen we scherper af op de doelstellingen van het ToTaalplan Nederlands. In nieuwe subsidierondes mikken we zo veel explicieter op projecten die van het versterken van het Nederlands een prioriteit maken.
- › De Vlaamse overheid en de VGC richten zich in de eerste plaats tot Nederlandstalige initiatieven. Wanneer gesubsidieerde organisaties ook andere talen wensen te gebruiken, moet het Nederlands minstens een gelijkwaardige positie innemen – zowel in de communicatie als in de publiekswerking. Van organisaties actief in Brussel verwachten we dat ze een taalbeleid ontwikkelen dat oefen- of gebruikskansen Nederlands stimuleert. Wie consequent nalaat om het Nederlands zichtbaar en toegankelijk aan te bieden – bijvoorbeeld door uitsluitend in een andere taal te communiceren of geen Nederlandstalig onthaal te voorzien – komt niet in aanmerking voor Vlaamse subsidies. We vragen aan de VGC om dit ook zo toe te passen in hun subsidiebeleid.
- › Bij vanuit het Brusselbeleid gesubsidieerde evenementen vragen we structurele aandacht voor het Nederlands. Organisatoren onderzoeken hoe zij hun werking kunnen aangrijpen om bezoekers te motiveren het Nederlands te leren, te oefenen of actief te gebruiken.
- › De nieuwe beheersovereenkomsten met de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties, die vanaf 2026 ingaan, weerspiegelen een gedeeld engagement om het ToTaalplan Nederlands waar te maken. Elke partner onderschrijft de ambities van het plan en draagt – vanuit de eigen missie en werking – actief bij aan de versterking van het Nederlands in Brussel.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaamse ministers met gemeenschapsbevoegdheden die subsidies verstrekken aan Nederlandstalige initiatieven.
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

3. Goede Nederlandse taalkennis start bij de ketjes

3.1 Vroeg contact met het Nederlands is cruciaal voor de taalontwikkeling

Doelstellingen

Hoe vroeger kinderen met het Nederlands in contact komen, hoe groter de kans dat ze later een goede kennis van onze taal ontwikkelen. Daarom is het belangrijk dat wij (aanstaande) ouders zo snel mogelijk in contact brengen met het Nederlandstalige aanbod. Helaas wordt de info naar aanstaande ouders of jonge ouders over het Nederlandstalige aanbod nog te weinig verspreid via het netwerk van Brusselse ziekenhuizen. Hierdoor leren de meeste ouders enkel het aanbod kennen van de Franse Gemeenschap via het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE). We zorgen daarom dat het aanbod van Kind & Gezin vanuit een evenwaardige positie als het ONE haar weg vindt naar Brusselse ouders. Zij hebben immers het recht op een vrije keuze tussen het aanbod van de twee taalgemeenschappen.

De ketenbenadering van de Nederlandstalige instellingen in Brussel heeft het grootste effect op kinderen, van de eerste contacten met het consultatiebureau, via de kinderopvang en later het leerplichtonderwijs aangevuld met vrijetijdsactiviteiten in het Nederlands. Via de kinderen bereiken wij ook de anderstalige ouders en willen we hen overtuigen van het belang om Nederlands te leren. Voor henzelf, maar nog meer voor hun kinderen. We wensen dat kinderen en hun ouders volwaardig kunnen rekenen op het kwalitatieve Nederlandstalige netwerk.

Daarom is het belangrijk dat de Vlaamse Regering extra investeert in bijkomende plaatsen in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel. Kinderopvang is bij uitstek een krachtige motor van vroegtijdige taalstimulering van het Nederlands.

Door in te zetten op een warme, taalrijke omgeving stimuleren wij van jongs af aan een positieve attitude ten opzichte van het Nederlands.

Acties

Vroeg naar het Nederlandstalig aanbod

- » We onderzoeken hoe we ouders kunnen informeren over het aanbod van Kind & Gezin en de Nederlandstalig keten op een manier die gelijkwaardig is als die van de ONE. Op deze wijze maken ouders een gemeenschapsbewuste keuze door te kiezen voor het Franstalige of Nederlandstalige aanbod.
- » We overleggen met alle betrokkenen om na te gaan hoe ouders vroeger, meer en betere informatie kunnen krijgen over het Nederlandstalige aanbod, onder meer via de ziekenhuizen, de huisartsen, de consultatiebureaus en andere voorzieningen. Via die info weten Brusselse ouders wat het Nederlandstalige netwerk hen biedt zodra het kind geboren is: opvolging door vroedvrouwen, consultatiebureaus van Kind & Gezin, kinderopvangmogelijkheden, enz.
- » Ouders die kiezen voor Nederlandstalige kinderopvang, maken een bewuste keuze voor de Vlaamse Gemeenschap – en voor het Nederlands als verbindende taal. Van hen verwachten we het engagement om actief deel uit te maken van deze gemeenschap, onder meer door het Nederlands te leren en te gebruiken. Ouders moedigen we aan dat ze hun kinderen ook buiten de opvanguren in contact brengen met het Nederlands via activiteiten en media. In het verlengde daarvan vragen we dan ook dat alle voorzieningen – van consultatiebureaus tot scholen – die engagementsvereiste opnemen in hun beleid.
- » We doen een efficiëntie- en nabijheidsoefening over de consultatiebureaus in overleg met de betrokken organisatoren van de consultatiebureaus, het Huis van het Kind en Agentschap Opgroeien.
- » De VGC begeleidt en stimuleert potentiële organisatoren van kinderopvang in de Nederlandstalige kinderopvang om bijkomende opvangcapaciteit te realiseren met de extra Vlaamse middelen die de Vlaamse regering hiervoor voorziet.

Aandacht voor taalontwikkeling

- » Aan de VGC, met hun werking 'Opgroeien in Brussel', vragen we om prioritair beleid te voeren dat inzet op de taalontwikkeling en taalstimulering van de jongste kinderen. De begeleiders uit de kinderopvanglocaties en andere initiatieven krijgen hiertoe professionele ondersteuning via wetenschappelijk onderbouwde vormingen. Hierbij ligt de focus op het gebruik van rijk Nederlands in interactie met de jonge kinderen.
- » De kinderopvanglocaties en andere partners betrokken bij het jonge kind (zie partnerorganisaties binnen de werking van het Huis van het Kind) krijgen uitgebreide informatie en opleidingen over het Nederlandstalig netwerk en aanbod via Muntpunt en over de leer-, oefen- en gebruikskansen Nederlands door het HvN.
- » De Brusselse initiatieven worden uitgenodigd maximaal gebruik te maken van het Nederlandstalig ondersteuningsaanbod dat Vlaanderenbreed

verspreid wordt: Boekstart, passagebibliotheken.... Op deze wijze komen kinderen via muziek, verhalen en spellen in contact met rijke taal.

Personeel

(Anderstalige) werkzoekenden die aan de slag willen als begeleider in de kinderopvang en andere zorgberoepen, kunnen deelnemen aan een geïntegreerd trajecten waarin taalverwerving en praktijkervaring worden gecombineerd. Binnen dit traject leren deelnemers de vaktaal van de zorgsector begrijpen, spreken en schrijven.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Welzijn, Gezondheid en Gezin)

3.2 Leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel verdienen een sterk taalbeleid

Doelstellingen

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel telt veel leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands. Dat maakt het onderwijslandschap bijzonder, maar stelt ook extra eisen aan ons onderwijs.

Het onderwijs speelt een onmiskenbare rol als motor van sociale mobiliteit, waarbij de mate van beheersing van de Nederlandse taal in onze Nederlandstalige scholen een directe invloed heeft op de toekomstkansen van onze leerlingen.

Wie in Brussel Nederlandstalig onderwijs volgt, dient dezelfde doelen te behalen als in de rest van Vlaanderen. Dat betekent dat leerlingen die in onze hoofdstad afstuderen (minstens) een vergelijkbare kennis van het Nederlands dienen te vergaren als hun leeftijdsgenoten in de Vlaamse provincies om zo echt klaar te zijn voor een vervolgopleiding of een job.

De nieuwe minimumdoelen in het basisonderwijs maken duidelijk welk niveau leerlingen minstens moeten bereiken en bieden scholen een referentiekader om hun taalonderwijs aan af te toetsen. Scholen voeren een krachtig taalbeleid met aandacht voor vakdidactiek. Tegelijk moet op jonge leeftijd worden ingezet op actieve opvolging en gerichte taalondersteuning van leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen. Zo vroeg mogelijk ingrijpen waar nodig is de absolute prioriteit.

Acties

Niveau Nederlands

- » Kennis over het taalniveau en leerniveau van elke leerling is belangrijk. Elke nieuwe leerling in het Nederlandstalig onderwijs krijgt een taalscreening

Nederlands. Waar nodig worden extra acties uitgevoerd om taalachterstand weg te werken (binnen dan wel buiten de schoolmuren en schooluren).

- » De Vlaamse Gemeenschap introduceert minimumdoelen voor het basisonderwijs zodat het niveau van het basisonderwijs opnieuw bij de Europese top zal behoren. Daarbij is het doel om zo vroeg mogelijk in te grijpen en te begeleiden als een kind achterop zit in de schoolloopbaan. Zeker in Brussel kunnen zo veel kinderen vroegtijdig extra begeleiding krijgen om te vermijden dat taalachterstand vervalt in leerachterstand.
- » Bij kleuters en leerlingen uit het eerste leerjaar willen we taalachterstanden voorkomen of snel remediëren. Hiervoor wordt een taalscreeningsinstrument gebruikt (dat gevalideerd is door Leerpunt) en een KOALA-screening uitgevoerd bij het begin van de derde kleuterklas. Indien er gerichte taalondersteuning nodig is, gebeurt dit individueel of in kleine groepen tijdens de schooltijd.
- » Bij de leerlingen van het tweede tot en met het zesde leerjaar kunnen leerlingen tot drie uren taalondersteuning per week volgen zolang dit nodig is. De school krijgt de autonomie over de manier waarop ze het organiseert.
- » In Brussel worden scholen gestimuleerd om zich kandidaat te stellen als inspiratieschool. Op basis van objectief kwaliteitsgebonden criteria zullen scholen geselecteerd worden door de Vlaamse Regering. Doel is om effectieve praktijken te ontwikkelen in het basisonderwijs en te testen en later te verspreiden naar de andere Nederlandstalige scholen in Brussel. Leerpunt, OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten zijn prioritaire partners en werken mee aan de verdere professionalisering van het volledige onderwijsveld.
- » De klassenraden van de basisscholen kunnen drie uur extra Nederlands per week opleggen indien de leerling nog onvoldoende taalcompetent is om de overstap naar het secundair onderwijs te maken. Dit geldt ook voor leerlingen die overstappen van de A-stroom naar de B-stroom. Deze drie uren komen bovenop de reguliere lessentabel. De extra lessen worden voorzien zo lang als nodig.
- » Teneinde de slaagcijfers van Brusselaars in het hoger onderwijs te verbeteren, volgen de studenten vooraf of tijdens de opleiding specifieke taalcursussen en taalbegeleidingsprogramma's om het taalniveau op korte tijd intensief te verbeteren. We vragen de VGC om dit ondersteuningsprogramma verder te zetten. Prioriteit gaat naar de richtingen die toeleiden naar beroepen in de kinderopvang, het onderwijs en de zorgsector. Aanvullend wordt ook onderzocht om extra modules voor 'academisch Nederlands' in te richten via CVO's of Universitaire Talencentra en extra oefenkansen te voorzien om de mondelinge taalvaardigheid in functie van het hoger onderwijs te verbeteren.

Expertise

- » Met de extra middelen voor het plan 'Ieder kind taalheld' stimuleren we bijkomende expertise op de klasvloer teneinde het taalniveau Nederlands te verbeteren. Elke school zal verplicht worden om een taalexpert aan te stellen en deel te laten nemen aan een professionaliseringstraject dat gestoeld is op wetenschappelijke inzichten. Deze taalexperten geven

concreet advies over taal- en leesbeleid, vakkennis en (taal)didactiek aan hun respectievelijke schoolteams.

- » Leesbevordering en taalremediëring tijdens en buiten schooltijd zijn van groot belang en in functie hiervan zetten we in samenwerking met VGC in op een vlotte en inhoudelijk logische verbinding met het BOA-aanbod en gemeenschapsvormende activiteiten binnen het plan 'Ieder kind taalheld' (zie verder 3.3).
- » Aan Onderwijscentrum Brussel vragen we om prioritair in te zetten om leerkrachten en andere personeelsleden te professionaliseren in functie van de taalontwikkeling van het Nederlands bij leerlingen. Zij worden daarom eveneens uitgenodigd en aangemoedigd om de professionaliseringstrajecten voor taalexperten te volgen.

Flankerend aanbod

- » Er wordt een kader uitgewerkt op maat van Brussel rond het gebruik van het Nederlands op de speelplaats en voor communicatie met (anderstalige) ouders.
- » Tijdens de grote vakantie en goed verspreid over Brussel worden zomerscholen ingericht om de Nederlandse taalvaardigheid te versterken van kinderen en jongeren met taalachterstand. Naast spel en plezier wordt een educatief programma ontwikkeld in functie van het bereiken van de minimumdoelen. We voorzien een wetenschappelijk onderbouwde vorming op vlak van taaldidactiek Nederlands om begeleiders te professionaliseren.
- » Nederlandstalige scholen in Brussel worden gestimuleerd om meer extra muros-aanbod te laten doorgaan in Vlaanderen. Zo krijgen leerlingen de kans om Vlaanderen op een aangename en leerrijke wijze te leren kennen en kunnen ze actief hun Nederlands oefenen.
- » Met de ministers die bevoegd zijn voor het onderwijs in Brussel wordt overleg opgestart om de concrete uitdagingen aan te pakken. Daarbij staan het belang van het Nederlands in het Franstalig onderwijs en het taalniveau van scholieren die ingeschreven zijn in Franstalige scholen op de agenda. Tegelijk willen we de band tussen Franstalige en Vlaamse scholen in Brussel versterken en inzetten op meer kruisbestuiving – via gezamenlijke projecten, uitwisselingen of ontmoetingen – die het Nederlands op een positieve manier in beeld brengen.
- » We promoten samen met HvN het aanbod van oefenkansen en gebruikskansen voor de studenten die in het Franstalige hoger onderwijs voor leerkracht Nederlands studeren.

Personeel

In samenwerking met VGC en de lerarenopleiders vragen we om blijvend acties te ondernemen naar afgestudeerde scholieren, studenten en Brusselaars om hen te overtuigen om te kiezen voor een job in het onderwijs.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Onderwijs en Vorming)

3.3 Kinderen en jongeren leren, oefenen en gebruiken Nederlands buiten de klas

Doelstellingen

In Brussel willen we meer en betere leer-, oefen- en gebruikskansen Nederlands voor Brusselse kinderen en jongeren creëren. Zo krijgt het Nederlands een stevigere plaats als omgangstaal in het dagelijkse leven van alle kinderen en jongeren, ook buiten de klas.

Dankzij de grote stijging van het budget voor Nederlandstalige buitenschoolse activiteiten (decreet buitenschoolse opvang en activiteiten voor kinderen van 2,5 jaar tot 12 jaar) willen we het aanbod kwantitatief zien groeien en kwalitatief verbeteren.

Het aanbod vindt plaats buiten de schooluren en tijdens de vakanties. Voor leerlingen die baat hebben bij een extra aanbod Nederlands of ondersteuning aanvullend op hun schools traject, biedt dit kansen om hun (taal)achterstand in te halen.

In functie van een kwalitatief en ruim aanbod gaan we samen met de betrokken beleidsniveaus na hoe we bestaande initiatieven en beleidskaders zoals BOA, Brede Scholen, speelpleinwerkingen en andere Nederlandstalige buitenschoolse activiteiten nog beter op elkaar kunnen afstemmen en harmoniseren. Zo vergroten we het aanbod, zetten we de middelen efficiënter en effectiever in en zorgen we voor een transparanter aanbod richting ouders en organisatoren.

De wachtlijsten voor sportclubs en jeugdclubs dienen aangepakt door het aanbod voor kinderen en jongeren te laten groeien.

Acties

BOA en Brede Scholen

- » We vragen de VGC en de organisatoren van de buitenschoolse opvang en vakantie-initiatieven om zo snel mogelijk kwalitatief een extra aanbod in te richten. Zo komen er veel meer oefen- en gebruikskansen Nederlands voor kinderen en jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs.
- » We onderzoeken in overleg met de Brede Schoolcoördinatoren hoe met de BOA-middelen nieuw aanbod kan gerealiseerd worden. We moedigen actoren uit diverse uiteenlopende sectoren (cultuur, jeugdbewegingen, jeugdorganisaties, sportclubs, DKO, welzijn, opvanginitiatieven in scholen, taalorganisaties...) aan om een rijk aanbod in het Nederlands te organiseren voor Brusselse kinderen en jongeren.
- » Er wordt extra ingezet op het vormen van begeleiders die actief zijn in het verenigingsleven, zomerscholen en vakantie-initiatieven. We willen hun didactische competenties uitbreiden om taalstimulerende activiteiten in te richten.

- » Twee specifieke signalen uit het Brussels werkveld krijgen opvolging:
 1. Voor de kleuters worden er extra talige vakantieweken georganiseerd waarbij zij op speelse wijze het Nederlands gebruiken.
 2. Na de overgang naar het secundair onderwijs valt het vakantieaanbod voor een groot deel weg. Die bruuske overgang willen we stuiten. Zeker voor de taalzwakke leerlingen moedigen secundaire scholen de jongeren aan om hun Nederlands te verbeteren. We kijken daarbij naar de zomerscholen en bestaande voorbeelden van Brusselse scholen die erin slagen jongeren toe te leiden naar het Nederlandstalig buitenschools aanbod.

Sterk Nederlands in vrije tijd

De gemeenschap rond de school willen we betrekken voor extra taalkansen buiten de school. Via toekomstige projecten binnen het plan 'Ieder kind taalheld' wordt gestreefd naar meer betrokkenheid van de lokale gemeenschap met vrijwilligers, organisaties en besturen die actief bijdragen aan de taalverwerving Nederlands van kinderen en jongeren.

Versterking van het verenigingsleven

- » Er komt een campagne naar scholieren en studenten om (hoofd)animators te worden zodat de BOA-initiatieven en organisaties uit het jeugdwerk kunnen rekenen op meer en goed opgeleide begeleiders. Meer begeleiders betekent meer aanbod.
- » We moedigen sportfederaties en koepels van jeugdbewegingen aan om extra werkingen op te richten in Brussel of bestaande werkingen uit te breiden. Waar mogelijk helpen we hen via bestaande beleidskaders zoals het Vlaams-Brusselfonds.
- » Organisaties die al een stevige verankering hebben in Brussel krijgen een stimulans om hun talig aanbod verder uit te breiden in Brussel.

Vlaanderen en Brussel beleven

Het beeld dat Brusselse kinderen en jongeren hebben over Vlaanderen en het beeld dat Vlaamse jongeren hebben over Brussel willen we positief beïnvloeden zodat de 'mentale' afstand verkleind wordt. We stimuleren organisatoren van vrijetijdsinitiatieven actief om een specifiek aanbod in te richten waarbij Brusselse jongeren Vlaanderen en het Vlaamse cultuuraanbod beter leren kennen en vice versa dat Vlaamse kinderen hun hoofdstad ontdekken.

Huiswerkbegeleiding

- » We onderzoeken hoe we het aanbod huiswerkbegeleiding kunnen structureren, versterken en laten aansluiten bij het Brusselse BOA-aanbod. Daarbij is er ook aandacht voor nieuwe initiatieven die flankerend ingericht worden bij bestaande organisaties zoals voetbalclubs.
- » In samenwerking met en ondersteund door de lerarenopleidingen van EHB en Odisee geven studenten begeleiding aan leerlingen om hun huiswerk te maken of om te studeren.

Specifieke projecten

- » Via Brik starten we een buddytraject waarbij we jongeren uit de laatste graad van het secundair onderwijs koppelen aan Vlaamse studenten die in Brussel studeren. De jongeren kunnen op intensieve basis hun Nederlands met een moedertaalspreker op hoog niveau oefenen. De Vlaamse studenten leren Brussel op een authentieke manier kennen en

verhogen hun Brusselkennis. Brik werkt bovendien actief mee om haar studenten te engageren voor het Patati-aanbod van HvN en de buddy-initiatieven voor nieuwkomers in het kader van hun integratietraject.

- » We onderzoeken of we het Brede Schoolconcept ook kunnen uitbouwen met de hoger onderwijsinstellingen. Hoger onderwijsinstellingen kunnen zo nog meer een motor voor hun wijk worden en een nog belangrijkere schakel worden binnen de ketenbenadering.
- » In samenwerking met lokale besturen en de Franse Gemeenschap gaan we na hoe er meer wisselwerkingen tot stand kunnen komen tussen het Franstalige en Nederlandstalig onderwijs. Met name tijdens niet overlappende schoolvakanties is er mogelijkheid om elkaar te versterken door Franstalige jongeren intensief met het Nederlands in contact te brengen.

Bibliotheken

Via het leesoffensief en in samenwerking met de bibliotheken, Iedereen Leest en Literatuur Vlaanderen wordt het lezen in het Nederlands aangemoedigd bij kleuters, leerlingen en hun ouders door schoolnabij en gezinsnabij te werken. Daarbij denken we specifiek aan het promoten van Boekstart voor kleuters, dat ouders aanmoedigt om samen met hun kinderen boeken en de bib te ontdekken, en aan de Iedereen Leest Academie voor de ondersteuning van professionals uit de bibliotheeksector, het onderwijs en de kinderopvang. In secundaire scholen wordt gekeken naar projecten die een positief taalversterkend effect kenden om breder toe te passen in Nederlandstalige scholen in Brussel.

Personeel

- » In het buitenschoolse aanbod en vakantie-initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap en VGC speelt het Nederlands een centrale rol. De begeleiders die deze activiteiten organiseren, moeten voldoende mondelinge taalvaardigheid hebben. We onderzoeken in samenwerking met de VGC hoe we samen met relevante partners gerichte rekruterings- en opleidingstrajecten kunnen opzetten, zodat er voldoende competente en Nederlandstalige begeleiders beschikbaar zijn.
- » Samen met de VGC wordt onderzocht op welke wijze begeleiders gerekruteerd, ingezet en vergoed kunnen worden. Voor organisatoren dient de planlast beperkt te blijven. Ze dienen hierin goed geïnformeerd te worden over alle tewerkstellingsmogelijkheden en bijkomende consequenties voor henzelf als voor de begeleiders.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

4. Nederlands is de weg naar een betere toekomst voor de Brusselaars

4.1 NT2-opleidingen voor volwassenen groeien kwantitatief en kwalitatief

📌 Doelstellingen

Voor veel Brusselaars staat het Nederlands symbool voor vooruitgang. Ze koppelen de taal aan kansen op werk, toegang tot kwaliteitsvol onderwijs voor hun kinderen en de mogelijkheid om ook in Vlaanderen te wonen of aan de slag te gaan. Die sterke en toekomstgerichte boodschap blijven we actief uitspelen: het Nederlands als hefboom naar een betere toekomst. Tegelijk bouwen we het NT2-aanbod verder uit, zodat steeds meer Brusselaars effectief de keuze kunnen maken om via het Nederlands hun toekomstkansen te versterken.

Toch lukt het niet iedereen om die keuze tot een goed einde te brengen. Nog te veel cursisten stoppen vroegtijdig met hun NT2-opleiding, vaak zonder het gewenste taalniveau te behalen. Om daar verandering in te brengen, verkennen we pistes die de slaagkansen van cursisten moeten verhogen – zodat meer Brusselaars via het Nederlands hun positie kunnen verbeteren, op het werk, op school en in het dagelijkse leven.

⚙️ Acties

- › We behouden het kosteloos NT2-aanbod voor Brusselaars.
- › In opvolging van het motivatieonderzoek NT2-leerders dat het HvN in 2023 presenteerde, willen we inzetten op hogere slaagkansen bij NT2-cursisten. We analyseren de aanbevelingen om ze om te zetten in de praktijk om meer cursisten aan boord te houden tot een betekenisvol niveau Nederlands.

- › De opleiders spelen in op de veranderende omgeving en behoeften van cursisten. Flexibele en gedifferentieerde leerpaden (via een zomeraanbod, blended learning, tijds- en locatieonafhankelijk leren) verdienen verder onderzoek en krijgen een plek in het aanbod wanneer hun toegevoegde waarde vaststaat.
- › Het HvN zet haar rol als screeningscentrum voor het taalniveau Nederlands en het leervermogen van de cursist verder. Met het resultaat weet de cursist wat zijn of haar niveau is en in welk aanbod hij kan starten in het volwassenenonderwijs of alternatief aanbod. De screeningscapaciteit stemmen we af op de vraag.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Onderwijs en Vorming)

4.2 Brusselaars vinden sneller en beter werk dankzij het Nederlands

Doelstellingen

Heel wat Brusselaars zijn op zoek naar werk en dat terwijl heel wat bedrijven en organisaties, zowel in Brussel als in Vlaanderen, op zoek zijn naar werkrachten met een bepaald taalniveau Nederlands. Die kloof moet kleiner worden indien we een werkzaamheidsgraad van 80% willen bereiken en Brusselaars betere toekomstkansen willen bieden. Zeker nu er een beperking komt van de werkloosheidsuitkering in de tijd, biedt het Nederlands meer dan ooit een springplank richting betere werk- en bestaanskansen voor Brusselaars.

Prioritair worden Brusselaars georiënteerd en verder geprofessionaliseerd om mee de tekorten in te vullen in de kinderopvang, de scholen en zorgvoorzieningen.

Acties

Beleid naar werkzoekenden

De ambassadeurs van de VDAB promoten de Nederlandstalige trajecten naar werk bij burgers tot in de wijken en tijdens evenementen. Door een realistisch beeld te bieden van wat de taaleisen zijn om in Vlaanderen professioneel aan de slag te kunnen, trekken meer Brusselaars de taalgrens over om werk te vinden.

Beleid naar arbeidsbemiddelaars

- » We willen de werking tussen VDAB en Actiris versterken waardoor meer Brusselse werkzoekenden aan de slag gaan in Vlaanderen. Waar mogelijk

zetten we samenwerkingen op met Brusselse lokale besturen nu de beperking van de werkloosheid in de tijd veel Brusselaars naar een leefloon zal duwen. Lessen Nederlands, gekoppeld aan een kort kwalificerend traject, biedt ook deze groep mensen extra beroepsperspectieven.

- » Het HvN zorgt ervoor dat haar aanbod rond taalpromotie Nederlands bij alle relevante bemiddelaars (Actiris, VDAB, private spelers, ...) gekend is zodat ze een adequaat overzicht hebben van de mogelijkheden die er zijn in functie van Nederlands leren met oog op een job. We pleiten er bij Actiris en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor dat ze, in geval van langdurige werkloosheid, het leren van het Nederlands steevast verplicht maken.

Beleid naar werkgevers

- » Brusselse werkgevers kunnen bij het HvN op een snelle en vlotte manier ondersteuning krijgen wanneer ze vragen hebben rond het Nederlands in hun onderneming. Het HvN adviseert om taalprogramma's op te nemen in hun personeelsbeleid. Het HvN voorziet vorming en begeleiding. Dat jaarlijks zo'n 100 vragen van werkgevers tot bij het Huis geraken – via subsidies of op eigen initiatief – bevestigt het belang van deze werking voor het versterken van het Nederlands binnen ondernemingen in het Brusselse en wijst op de noodzaak om hier de komende jaren op verder te werken.
- » Met de verschillende sectorfondsen en paritaire comités ondernemen we acties om de taalvaardigheid Nederlands bij anderstalige medewerkers te versterken via flexibele professionele taaltrainingen.
- » Werkgevers bij wie het Nederlands een sterke verankering heeft, worden betrokken als ambassadeurs, opdat ze anderen inspireren om bewust te kiezen voor het Nederlands. We moedigen aan de goede praktijken te delen en te promoten.
- » We onderzoeken op welke wijze het Vlaamse beleid omtrent begeleiding en stages op de werkvloer ook opengesteld wordt voor Brusselaars.
- » Via werkgeversorganisaties en sectororganisaties zetten we een werking op voor stages en vakantiewerk voor Brusselse jongeren in Vlaanderen. De pendelbeweging die veel Vlamingen richting Brussel maken, draaien we zo om ten voordele van Brusselaars en de Vlaamse arbeidsmarkt. De Brusselse jongeren leren zo Vlaanderen beter kennen en krijgen veel meer oefenkansen Nederlands.

Beleid naar beroepsopleidingen

- » VDAB Brussel is duidelijk de regisseur van Nederlandstalige beroepsopleidingen. Daarbij wordt uitsluitend ingezet op erkende beroepsopleidingen met kwaliteitslabel.
- » Met VDAB Brussel focussen we op beroepsopleidingen die naar knelpuntberoepen leiden. We laten deze beroepsopleidingen waar nodig steeds voorafgaan door een taaltraject, hetzij algemeen dan wel sectorspecifiek.
- » In werkervaringstrajecten, voor mensen die hun weg nog zoeken op de arbeidsmarkt die ondersteund worden via middelen van het Brussels hoofdstedelijk gewest en die momenteel geregistreerd worden door VGC, volgen de deelnemers een taaltraject Nederlands als zij nog onvoldoende de Nederlandse taal beheersen.

Personeel in de kinderopvang, het onderwijs en de brede zorgsector

Naast kinderbegeleiders en onderwijzend personeel (zie hoger) zijn er nog grote tekorten in de zorgsector. In samenwerking met de Vlaams-Brusselse structurele partners zoals het Huis voor Gezondheid en het Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Gezondheid ondernemen we extra acties om Nederlandstaligen te overtuigen en/of op te leiden om te werken in de Nederlandstalige of tweetalige zorgsector.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Onderwijs en Vorming)

4.3 Nieuwkomers reiken we de hand in Brussel via sterke inburgeringstrajecten

Doelstellingen

Nieuwkomers in Brussel zijn sinds 2022 verplicht om een inburgeringstraject te volgen. We willen dat elke nieuwkomer die wil inburgeren in het Nederlands en in de Vlaamse gemeenschap, daar ook effectief de kans toe krijgt. Tegelijk moeten we vaststellen dat nieuwkomers vandaag soms sneller hun weg vinden naar het inburgeringsaanbod van de GGC. Daarom zetten we het Vlaamse aanbod sterker op de kaart. We positioneren het als een volwaardig én aantrekkelijk traject, als een sterke keuze voor wie wil investeren in een toekomst binnen de Vlaamse, Nederlandstalige gemeenschap. Het is onze ambitie dat het Vlaamse inburgeringstraject in Brussel voor nieuwkomers verder uitgroeit tot de eerste schakel in de Vlaamse keten.

Acties

- › Via het Brussels Onthaalbureau voor Nieuwkomers (BON) bieden we jaarlijks 4.000 trajecten aan, kosteloos voor zowel verplichte als vrijwillige deelnemers.
- › Via het actieplan Brussel van Bon verhogen we de slagkracht van het Vlaamse inburgeringstraject in Brussel. Het Brusselbeleid zal mee haar schouders zetten onder dit actieplan, zodat het traject sterker op de kaart wordt gezet en breder bekendgemaakt wordt, met een specifieke focus op de Brusselse lokale besturen. Die lokale besturen vervullen immers een sleutelrol in de doorverwijzing van nieuwkomers. Bon ondersteunt dit proces door de Nederlandstalige schepenen en gemeentelijke diensten regelmatig te informeren over het aanbod, met het oog op een proactieve werving van inburgeraars.

- › Bon werkt nauw samen met het HvN en de VGC om inburgeraars al tijdens de trajectbegeleiding de weg te wijzen naar het aanbod aan oefen- en gebruikskansen Nederlands.
- › De buddy-werking in het kader van de vierde pijler van het inburgeringstraject is en blijft een waardevolle manier om nieuwkomers te ondersteunen. Vrijwilligers kunnen zich blijven engageren, zowel voor fysieke ontmoetingen als via een online aanbod. De VGC brengt dit tot stand met Europese middelen uit het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF).
- › Door nieuwkomers op te nemen in het Vlaams-Brusselse netwerk versterken we het maatschappelijk effect van het inburgeringstraject, dat fungeert als eerste schakel in de Vlaamse ketenaanpak. De trajectbegeleiders van BON en VGC versterken de ketenbenadering en leiden inburgeraars toe tot het brede N-netwerk.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

4.4 Ouders stappen samen met hun kinderen in het Nederlandstalig aanbod

Doelstellingen

Ouders dragen een grote verantwoordelijkheid voor het goede verloop van de onderwijsloopbaan van hun kind. Heel wat anderstalige ouders maken de keuze voor een Nederlandstalig kinderdagverblijf of een Nederlandstalige school voor hun kind. Het is dan ook een zeer belangrijke troef voor de kinderen hun toekomst.

Als ouders niet of beperkt Nederlands spreken, maakt dat een goede opvolging van het schooltraject van hun kinderen nagenoeg onmogelijk. Het is belangrijk dat ouders weten wat de scholen van hen verwachten en dit al vanaf het moment dat ze zich aanmelden om hun kind in te schrijven. Enkel zo kan de schoolloopbaan van hun kind een op een gedegen manier verlopen. Zelf Nederlands leren en hun kinderen actief zoveel mogelijk in aanraking laten komen met het Nederlands, ook buiten het kinderdagverblijf of de school, zijn immers beproefde voorspellers van succes.

Acties

- › Zeker ouders die niet vertrouwd zijn met een Nederlandstalige kinderdagverblijf of school willen we aanzetten om een 'voorlichtingstraject' naar een Nederlandstalig kinderdagverblijf of school

te volgen. We verwijzen hierbij ook naar de instapklassen voor peuters en hun ouders die voorzien worden in het plan 'Ieder kind taalheld'.

- › In vijf opvanginitiatieven voor het jonge kind (kinderdagverblijf, aanbod Huis van het Kind) organiseert het HvN sessies over hoe ouders thuis actief kunnen bijdragen aan de taalontwikkeling van hun kinderen. We streven naar een groter bereik, ook in samenwerking met het Agentschap Opgroeien, zodat meer Brusselse ouders zo vroeg mogelijk in contact treden met het Nederlandstalige netwerk in de hoofdstad.
- › Er komen meer doelgerichte trajecten voor lessen NT2 en oefenkansen tijdens of na schooltijd voor ouders in samenwerking met de school van hun kind en het HvN. Onze focus richt zich op de taalvaardigheid i.f.v. de schoolloopbaan van het kind en de communicatie met de school.
- › We zetten de Brede Scholen in om ook ouders op een laagdrempelige manier naar het Nederlandstalig aanbod toe te leiden.
- › Ouders worden gestimuleerd hun kinderen actief toe te leiden naar Nederlandstalige activiteiten buiten schooltijd (academies, jeugdbewegingen, sportclubs...) en het Nederlandstalig vakantieaanbod. Op deze wijze wordt het Nederlands vaker gebruikt en wordt Nederlands een evidente en aangename contacttaal voor kinderen en jongeren. Ook deelname aan activiteiten tijdens de grote vakantie is een noodzaak, gezien taalachterstand vooral groeit tijdens de schoolvakanties. Voor leerlingen met taalachterstand wordt deelname aan de zomerscholen sterk aanbevolen.
- › Momenteel zijn heel wat organisaties actief die ouderondersteuning (HvN, LIGO, Schoolpoortwerkingen, OCB, ouderkoepels) op de een of andere wijze aanbieden. Samen met de VGC nemen we initiatieven om het aanbod beter te stroomlijnen, blinde vlekken weg te werken en de communicatie te uniformiseren.
- › Parallel met de zomerscholen onderzoeken we hoe LIGO en CVO's met ondersteuning van het HvN ouders sneller en gericht Nederlands kunnen laten leren.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
- › De Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij
- › De Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

4.5 Ouderen hebben levenskwaliteit dankzij het Nederlandstalig aanbod

Doelstellingen

Brussel telt nog een belangrijke oudere Nederlandstalige gemeenschap. Ouderen zijn net als andere burgers op zoek naar zingeving en willen zich dienstbaar opstellen door mensen die nog Nederlands leren extra oefenmogelijkheden te bieden.

Voor de Brusselse ouderen voorzien we een uitgebreid aanbod dat inspeelt op de interesses en de vragen die hen bezighouden. Dit bevordert een goede gezondheid, meer geluk en gaat eenzaamheid tegen.

Acties

- › We vragen de VGC om binnen hun samenwerking met het Brussels Ouderenplatform (BOP) nog meer de poort naar het N-netwerk en een informatiedraaischijf te zijn voor (anderstalige) ouderen via hun open huis en activiteitenaanbod.
- › Het HvN ondersteunt het BOP zodat zij kwalitatieve oefenkansen zoals conversatietafels Nederlands kunnen aanbieden naar Brusselaars van alle leeftijden.
- › De lokale dienstencentra en de woonzorgcentra die een erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap of de GGC dienen een volwaardig (zorg)aanbod in het Nederlands te voorzien.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media (coördinerend)
- › De Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

5. Brusselse dienstverlening: ook vanzelfsprekend in het Nederlands

5.1 Samen werken aan een betere Nederlandstalige dienstverlening in Brussel

📌 Doelstellingen

In een stad waar het Frans vaak de dominante bestuurstaal is, moeten we actief waken over de plaats van het Nederlands in de publieke dienstverlening. Brussel is officieel tweetalig, maar in de praktijk krijgen Nederlandstaligen nog te vaak geen volwaardige dienstverlening in hun eigen taal. De vice-gouverneur wijst er in zijn rapporten herhaaldelijk op dat de wettelijke taalvereisten in de Brusselse lokale besturen structureel onvoldoende worden nageleefd. Ook burgers blijven melding maken van tekortkomingen in de Nederlandstalige dienstverlening. Die realiteit vraagt om een meer assertieve aanpak.

⚙️ Acties

Gemeenten en OCMW's

- » De Vlaamse minister bevoegd voor Brussel voert een consultatieronde bij de Brusselse lokale besturen en onderhoudt structureel overleg. Daarbij staat het versterken van de Nederlandstalige dienstverlening en het naleven van de wettelijke tweetaligheid centraal. Waar mogelijk worden concrete afspraken gemaakt, bijvoorbeeld in de vorm van een charter dat engagementen vastlegt om de tweetaligheid te versterken.
- » Het HvN neemt een proactieve en ondersteunende rol op naar gemeentebesturen. Via een aanklappend aanbod worden lokale besturen aangespoord om hun personeel met onvoldoende taalkennis Nederlands te laten bijscholen. Het HvN mikt op een verdubbeling van het aantal bereikte besturen en personeelsleden.

- » Lokale besturen zijn cruciale partners in het Nederlandstalige gemeenschapsleven. Ze voeren een Nederlandstalig cultuur-, bibliotheek- en Brede Schoolbeleid uit, in samenwerking met de VGC en de Vlaamse Gemeenschap. We vragen de gemeentebesturen om het gemeentelijk patrimonium (sportzalen, polyvalente zalen,...) meer beschikbaar te stellen voor Nederlandstalige activiteiten.

Brussels Hoofdstedelijk gewest en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

- » De Vlaamse Regering blijft, ook al is ze niet rechtstreeks bevoegd, een actieve pleitbezorger voor volwaardige Nederlandstalige dienstverlening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en binnen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). In overleg met de Brusselse partners wordt erop aangedrongen dat de taalrapporten van de vice-gouverneur besproken worden én dat er passende opvolging aan wordt gegeven.
- » De aanwezigheid van de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel in het college van de GGC is essentieel. Via deze vertegenwoordiging vragen we systematisch aandacht voor de wettelijke tweetaligheid en afstemming met het Vlaamse welzijnsbeleid in Brussel.

Juridische opvolging

Wie geconfronteerd wordt met een schending van de taalwetgeving, kan terecht bij het Steunpunt Taalwetwijzer voor advies en ondersteuning. Taalwetwijzer wijst burgers de weg naar de juiste klachtenkanalen, zoals het Vlaams Meldpunt Taalklachten in Brusselse ziekenhuizen, het meldpunt www.taalklachten.be, de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of de vicegouverneur van Brussel. In gevallen van structurele nalatigheid door overheden kiezen we voluit voor een assertieve aanpak om de basisrechten van de Vlamingen onze hoofdstad te verzekeren.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

5.2 Tweetalige zorg en hulpverlening: van ambitie naar realiteit

Doelstellingen

In situaties van nood, kwetsbaarheid of zorg is volwaardige Nederlandstalige dienstverlening geen luxe, maar een recht. Elke burger moet erop kunnen rekenen dat hij in het Nederlands wordt geholpen – aan het loket, aan de telefoon én op het terrein. In ziekenhuizen, zorgvoorzieningen en hulpdiensten is dit vaak van levensbelang.

Vandaag is die garantie nog onvoldoende realiteit. In verschillende Brusselse ziekenhuizen en zorgvoorzieningen ontbreekt het aan personeel dat het Nederlands voldoende beheerst, waardoor Nederlandstalige patiënten niet altijd in hun eigen taal geholpen worden. Zelfs in voorzieningen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) is de Nederlandstalige dienstverlening niet altijd gegarandeerd. Dat leidt tot frustratie, onveiligheid en een aantasting van de rechten van Nederlandstalige patiënten.

Daarom zetten we in op een structurele en gerichte aanpak. De zorgsector staat daarbij in een eerste fase voorop. We vragen van zorgvoorzieningen dat ze hun tweetalige opdracht ernstig nemen en een concreet traject uitwerken naar volwaardige Nederlandstalige dienstverlening. Tegelijkertijd blijven we investeren in de instroom van Nederlandskundig zorgpersoneel. Want ook in de zorg geldt: het Nederlands moet zichtbaar, beschikbaar en kwaliteitsvol aanwezig zijn.

Acties

Ziekenhuizen

- » In samenwerking met Gibbis, het Huis van het Nederlands (HvN), het Huis voor Gezondheid en de GGC (Iriscare) zetten we sterk in op taalondersteuning binnen Brusselse ziekenhuizen. We brengen goede praktijken rond taalbeleid in kaart, verspreiden succesvolle initiatieven en stimuleren de deelname aan opleidingstrajecten Nederlands.
- » Vandaag ontbreekt het vaak aan objectieve gegevens over de kennis en het gebruik van het Nederlands binnen Brusselse zorginstellingen. Terwijl er veel signalen zijn over taalproblemen, blijft het moeilijk om de impact van taalbeleid en opleidingen systematisch te meten. Daarom starten we met minstens één ziekenhuis een piloottraject dat op een tastbare en meetbare manier de tweetaligheid van het personeel moet opkrikken. Bij bewezen succes wordt deze aanpak breder uitgerold.
- » In het verlengde van deze acties onderhoudt de minister bevoegd voor Brussel nauw contact met de federale minister van Volksgezondheid, vanuit een gedeelde ambitie om het Nederlands in de Brusselse zorgsector structureel te versterken. Daarnaast streven we ernaar dat ook binnen de GGC het versterken van de tweetalige dienstverlening een expliciete beleidsprioriteit wordt deze regeerperiode. Daarom treden we hierover in overleg met het bevoegde collegelid.
- » De federale overheid en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn cruciale partners in het afdwingen van de taalwetgeving. We blijven aandringen op een kordate opvolging, in het bijzonder voor spoeddiensten, en werken constructief samen aan een betere naleving.
- » Met het Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen volgen we klachten over ontbrekende Nederlandstalige hulp bij spoedgevallen op. We gaan eerst in overleg met ziekenhuizen, maar dringen indien nodig aan op ingrijpen via de bevoegde overheden.

Veiligheidsdiensten

Om de tweetaligheid bij politie en brandweer te verhogen, moet het Nederlands een vaste plaats krijgen in de basisopleidingen en het permanente vormingsaanbod. We starten daartoe de dialoog met de betrokken diensten en bevoegde overheden en verkennen in dat kader bijkomende maatregelen die de kennis van het Nederlands op het terrein structureel versterken.

Nederlandse taalvaardigheid bij personeelsleden

- » Het HvN breidt samen met het volwassenenonderwijs het opleidingsaanbod Nederlands voor zorgpersoneel verder uit. Dit aanbod bereikte al 53 rusthuizen. De komende jaren verhogen we het bereik hiervan door te onderzoeken hoe we dit aanbod ook naar andere sectoren kunnen uitbreiden.

- » We waken over de taalkennis Nederlands van de zorgverleners in de door Vlaanderen gesubsidieerde zorgorganisaties en nemen daarvoor de nodige kwaliteitsnormen op in de regelgeving en voeren de nodige controles uit.
- » In samenwerking met het Huis voor Gezondheid en de Nederlandstalige opleidingen in de zorg zetten we in op het informeren, motiveren en begeleiden van jongeren en volwassenen om bewust te kiezen voor een opleiding en loopbaan in de Brusselse zorgsector. We versterken de instroom van Nederlandstalige zorgprofessionals door in te zetten op werkervaringstrajecten, stages en een breed aanbod aan opleidingskansen. Zo bouwen we mee aan een sterk en duurzaam Nederlandstalig zorgaanbod in Brussel.
- » "E-learningtoepassingen" zoals HOPItaal – waarmee zorgverleners hun Nederlands op de werkvloer versterken – worden verder geëvalueerd en gepromoot binnen andere Brusselse ziekenhuizen.
- » Ook binnen de wachtdiensten van huisartsen, tandartsen en apotheken blijft Nederlandstalige dienstverlening essentieel. We moedigen zorgverleners aan om Nederlands te leren via opleidingen op maat en promoten het premiesysteem (voorzien door Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) voor tweetalige huisartsen in wachtdiensten.

Beleidsverantwoordelijken

- › De Vlaams minister van Brussel en Media
- › De Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
- › Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Welzijn, Gezondheid en Gezin)

6. Besluit en vervolgaanpak

Het ToTaalplan Nederlands voor Brussel is een mijlpaal. Voor het eerst wordt het versterken van het Nederlands in Brussel aangepakt met een geïntegreerde en beleidsdomein overkoepelende visie, waarbij ook beleidsniveau overschrijdende samenwerking wordt nagestreefd. Dit plan bundelt bestaande en nieuwe acties in een breed gedragen kader en markeert het startpunt voor een structurele en ambitieuze aanpak om het Nederlands in Brussel te versterken.

Het plan heeft de ambitie om te groeien, wordt regelmatig geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd en geactualiseerd. Een eerste algemene evaluatie vindt in ieder geval plaats twee jaar na de goedkeuring van het ToTaalplan. Voorstellen tot bijsturing of aanvulling worden in dat kader besproken en opgenomen.

Elke betrokken vakminister is verantwoordelijk voor de uitvoering en opvolging van de individuele acties binnen het eigen beleidsdomein. Bij acties die domeinoverschrijdend zijn, of wanneer er onduidelijkheden rijzen over de verdeling van verantwoordelijkheden, wordt overleg en afstemming voorzien binnen de stuurgroep. De minister bevoegd voor Brussel neemt daarbij de coördinerende rol op.

Team Coördinatie Brussel binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) zal op administratief vlak instaan voor de overkoepelende opvolging van het ToTaalplan en de acties die er deel van uitmaken. Zij bewaken de algemene voortgang en samenhang het ToTaalplan en faciliteren de afstemming tussen de betrokken partners. Ze doen dit via een stuurgroep waar minstens vertegenwoordigers uit de volgende organisaties deel van uitmaken:

- Het Huis van het Nederlands Brussel;
- De Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- Departement Onderwijs en Vorming;
- Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Agentschap Opgroeien;
- Afdeling Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering binnen ABB
- Agentschap voor Integratie & Inburgering;

Daarnaast kunnen er ook ad hoc werkgroepen komen om een bepaalde uitdaging of thematiek op Brussels niveau te kunnen doorgronden en er doordacht en afgestemd beleid rond te voeren. Naast de stuurgroep kan de Gemengde Ambtelijke Commissie voor Brussel (GACB) desgevallend ook dienstdoen om over dit plan en de uitvoering ervan van gedachten te wisselen.

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt het ToTaalplan ook overgemaakt aan de VGC. Er wordt met de VGC overlegd over hoe het plan op het terrein maximaal effect kan genereren. Daarbij wordt gestreefd naar inhoudelijke samenwerking, afstemming en waar mogelijk gezamenlijke uitvoering, met het oog op een sterk, complementair, Nederlands-versterkend beleid in Brussel.

Om het draagvlak te versterken, nieuwe strategische inzichten toe te voegen, extra bekendheid te geven en wetenschappelijk te onderbouwen zal tussentijds beroep gedaan worden op een klankbordgroep met vertegenwoordigers die zowel praktijkervaring hebben als academische deskundigheid.

AGENTSCHAP **BINNENLANDS BESTUUR**

Koning Albert II laan 15 bus 215

1210 BRUSSEL

brussel@vlaanderen.be